

Děkujeme všem účastníkům soutěže, kteří se s námi podělili o svůj životní příběh.

Výhercům soutěže děkujeme za svolení seznámit s jejich příběhem také širokou veřejnost.

Jména všech nezletilých přispěvatelů do soutěže byla anonymizována.

Tato kniha vznikla za laskavé finanční podpory grantu z Islandu, Lichtenštejska a Norska. Děkujeme také sponzorům, kteří darovali do soutěže věcné dary. Zejména firmě Manufaktura a Nadaci Albatros.

Za další věcné dary pro výherce soutěže děkujeme Ivetě Kokyové a Petře Hajské.

MANUFAKTURA®
Vaše domácí lázně

Vážení čtenáři,

držíte v rukou sborníček sestávající z příběhů, které do soutěže V jiném domově, vyhlášené spolkem Ašta šmé, poslali z různých koutů České republiky desítky dětí a dospělých. Všechna vyprávění mají společné téma: osudy dětí, které z různých důvodů nemohou vyrůstat ve své původní rodině.

Některé příběhy nám o sobě napsaly děti z pěstounské péče, jiné děti z dětských domovů, adoptované děti, anebo také děti z výchovných ústavů. Své příběhy vyprávěli také pěstouni, anebo třeba děti rodičů, kteří vyrostli v ústavu.

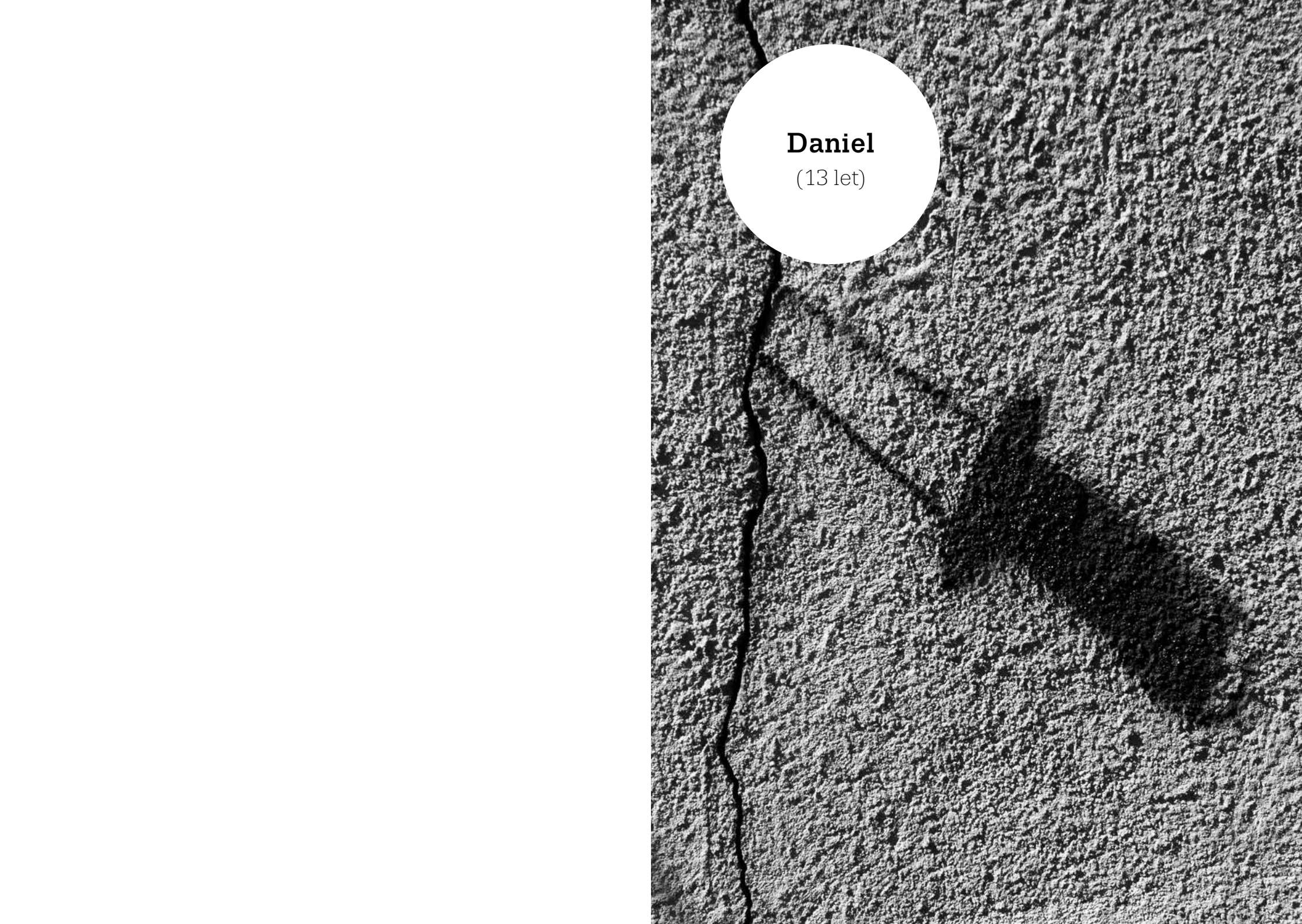
Porota ve složení Michal Ďord', člen Výboru pro práva dětí, novinářka Saša Uhlová a spisovatel Marek Šindelka udělila zvlášť ceny pro děti a pro dospělé. V kategorii dětí získali cenu za první místo Peter a Daniel z Dětského domova se školou z Ostravy, druhé místo Nick z Dětského domova Plesná a třetí místo Světlana, Vivien a Veronika se svými příběhy z Výchovného ústavu Kostomlaty pod Milešovkou. Příjmení dětí zde z důvodu jejich ochrany neuvádíme. Mezi dospělými porota nejvíc ocenila Nikolu Puškárovou z Plzně, jako druhou Veroniku Bobkovou z Brna a třetí místo udělila Františku Čihounkovi z Dětského domova v Žatci. Zvláštní cenu porota udělila Magdaleně Zemanové.

Všechny texty ve sborníku prošly nezbytnou pravopisnou a stylistickou úpravou s ohledem na zachování autenticity. Hovorové výrazy a prvky individuální mluvy jsme zachovali. V případě příspěvků Tomáše a Daniela z Dětského domova se školou Ostrava jsme texty, které přišly jako SMS, pro lepší čtení rozdělili do vět a doplnili chybějící diakritiku. Na rozdíl od jiných příběhů jsme zde kvůli zachování „proudu promluvy“ nečlenili texty do odstavců.

Bylo velmi těžké z různorodých příběhů, které přišly do soutěže, vybrat ty vítězné. Aspoň sem do sborníku jsme se rozhodli zařadit také některé další a vytvořit z nich pro vás, čtenáře, mozaiku různorodých životních zkušeností, které vám přiblíží svět ohrožených dětí jejich očima a život s nimi z co největší blízkosti.

Hezké i smutné, ale hlavně podnětné čtení Vám přeji

Máša Bořkovcová a Markéta Hajská

Daniel

(13 let)

Začalo to ráno: máma mně a bráchovi řekla, ať se najíme a oblečeme. Šli jsme za strejdou a odvezl nás do velkého žlutého baráku. Máma vešla do jedné dveří a my jsme byli v čekárně. Pak jsme vyšli ven a čekalo nás tam bílé auto a mělo čtyřlístek. Byl tam chlap a žena. Nenechali nás ani rozloučit. Máma brečela, i brácha. Já ne, ale měl jsem strach. Stihli jsme jen tak tak říct: „Ahoj mami!“ Odvezli nás do Havířova do děcáku. Tam nás čekala ředitelka. Šli jsme na skupinu a měli jsme oběd. Nechtěl jsem a vychovatelka mi řekla, ať si jdu lehnout. Šel jsem a rozbřečel se. Přišel za mnou brácha a já si šel lehnout k němu. Brácha měl asi tři roky a já skoro šest let. Moc si všechno nepamatuju, ale vím, že jednoho dne jsme měli jet s děčákem na lyžák. Ale byl jsem nemocný, tak jsem šel na starší skupinu a brácha jel na lyžák. Šel jsem si lehnout a přišel za mnou nějaký kluk, že jsem simulant... Pak mi dam pěstí do ramena a já jsem na něj skočil. Víím, že mě zbil a já jsem brečel. V tom Havířově jsme chodili ven a potkával jsem bratrance a rodinu. Pak po půl roce jsme byli přeřazeni do Frýdku-Místku. Tam už to bylo větší a hodně děcek. Šli jsme do ředitelny a přišla tam teta. Jmenovala se Iva. Ji jsem si oblíbil hned ze začátku. Tam byl ten režim jiný než v Havířově. Měli jsme tam větší volnost. Čím dýl jsem tam byl, tím více jsem zlobil. Začal jsem se bít a odmlouval tetám, atd. Někdy jsme tam chodili na hřiště hrát fotbal. Byla tam teta, co nutila do jídla a když jsme to nesnědli, tak jsme to měli na večeři. Když jsme to nesnědli ani na večeři, tak jsme udělali úklidy a šli jsme spát. Chodili jsme do školy mimo areál dětského domova. Měli jsme tam osobka – to je, že jsme mohli jít na samostatnou vycházku. Bylo tam 6 skupin. Jedna byla ve městě pro starší, to byla 7. skupina. Začalo mě to všechno štvát. Chtěl jsem jít na útky... Po dvou letech přišla máma a ptala se, jak se máme... Po třech letech přišel táta. Začal jsem pak zlobit, tak mě objednali k psychiatrovi a bral jsem léky na uklidnění agresivity a lepší soustředění. Po čase tam přišel kluk, s kterým jsem začal chodit na útky. Jednou jsem přišel do děcáku ve 2 hodiny ráno a vychovatelka mi dala facku. Na druhý den jsem šel za ředitelem a řekl jsem mu to, ale ne-

věřil mi. Pak si tam chodily ztěžovat i jiná děcka, ale taky jim nevěřil. Tu vychovatelku jsme jednou zavřeli do vychovatelny a smáli jsme se jí. Bylo tam hodně zlých vychovatelek. Jednou třeba šel kluk a praštil ji pravítkem po zádech. Pak jsem zase začal chodit na útky a zkoušel jsem marihuanu a cigarety. Někdy jsme se opili a pak nám dávali k puse přístroj, do kterého jsme museli foukat. Jednou jsem udělal úplně blbost a to, že jsem hodil po jedné holce nůž. To byl můj poslední prohřešek, tak mě přeřadili jinam do dětského domova se školou. Pak jsem chodil na dovolenky a říkal jsem si, jaké to je být doma... A to je vše. Je toho mnohem víc, ale radši vám to někdy, až tu zase přijedete, řeknu do očí. Jsem v domově 9 let.

Daniel žije v dětském domově se školou v Ostravě

**Veronika
Bobková**

(28 let)

Vzpomínky

Kráčela jsem svižně liduprázdnou ulicí, pod nohama mi podkluzovalo mokré uvadlé listí. Byl to jeden z těch pochmurných podzimních dnů, kdy je nejlepší zůstat doma pod peřinou; světla rychle ubývalo, nánosů bláta přibývalo a studený vítr mi profukoval skrze údajně neprodyšnou bundu.

Podívala jsem se na hodinky a přidala do kroku. Velká ručička neúprosně sdělovala, že jsem tam měla před dvěma minutami být. Paniku ze ztráty kontroly nad časem však zastínil jiný pocit, důvěrně známý a sílící. Strach. Před pár měsíci se ve mně znovu po těch letech usadil a odmítal odejít. Kvůli tomuto pocitu jsem se to všechno rozhodla podstoupit. Doufala jsem, že když se ujistím, že je to dnes jiné, lepší, zmizí. Ale co když ne?

Naposledy jsem na rohu zahrnula a spatřila budovu obrostlou břečťanem. Vypadala jako malá škola, o kterou se už dlouho nikdo nestará. Na několika místech chyběla omítka, okna byla původní a o střeše jsem měla také své pochybnosti.

V horních patrech se náhle rozsvítila světla. Srdce mi tlouklo a já věděla, že když se teď zastavím, rozmyslím si to. Na jeden nádech jsem došla posledních pár metrů k rezavé brance a zlehka stiskla zvonek.

„Prosím,“ ozvalo se v šumu mluvítka.

„Dobrý den, ehm... Mám domluvenou schůzku s ředitelem.“ Nebylo pro mě již cesty zpět.

Ve vstupní hale mě uvítala žena přibližně mého věku. Představila se jako Zdenka, asi zdejší sociální pracovnice. Požádala mě, ať se posadím a počkám, až si pro mě ředitel přijde. V místnosti už postávala nějaká paní, které se Zdenka šla věnovat. Rozhovor nebylo možné přeslechnout.

„Vašík se za pár minut vrátí z vycházky, paní Novotná.“

Paní Novotná nevypadala vůbec nadšeně. Naopak, zdálo se, že ji ta představa obtěžuje, jak jinak.

„Musím do práce, přijdu jindy.“

Sociální pracovnice si zachovávala netečnou tvář, neproniknutelnou, lhostejnou masku. A vzpomínky bodaly jako nůž.

„Nechcete alespoň vědět, jak se mu daří ve škole?“

„Jo, jo, hlavně zapište do papírů, že jsem tady byla, jo?“

Jako by neslyšela, hlavně že byla cítit lacinou voňavkou a cigaretami.

„Přijdu zase na Vánoce, to bych si ho mohla vzít třeba na odpoledne, řekněte mu to.“

Bylo mi jasné, že se jedná o plané sliby, avšak Zdenka její slova nikterak nezpochybňovala.

Více jsem neslyšela. Do haly vešel postarší obtloustlý chlapec se slovy: „Tak vás tady vítám, paní Tichá,“ a vysvobodil mě.

Ředitelna odpovídala zbytku domu. Byla malá, zaskládaná kancelářskými potřebami, avšak kriticky jsem musela uznat, že útulná. Ředitel ztěžka zasedl za široký stůl a s omluvným pohledem se snažil odklidit lejstra. Počínal si při tom dost komic-ky, jelikož je neměl kam odložit. Nakonec se mu je násilím podařilo zavřít do šuplete. Lehce zrůžovělý se na mě široce usmál.

„Máte štěstí, stážisty bereme jen výjimečně.“

Aha, takže tomuto se říká štěstí, ještě že mi to objasnil.

„Vaše motivace byla skutečně zajímavá, proto jsem se rozhodl vás přijmout. I když si nejsem jist, zda u nás najdete, co hledáte...“

Chrochtavě se zasmál, ale asi jsem nebyla naladěná, pokus o humor jsem neoceníla. Naštěstí přešel k praktickým otázkám.

„Potřebuji, abyste mi podepsala několik papírů, a vaše stáž může začít. Máte nějaké otázky?“

Otázky jsem neměla. Rozpačitě se tedy se mnou rozloučil a popřál mi mnoho zdaru.

Stáž začala hned druhý den a počasí dokonale vystihovalo mou náladu. Pršelo a těžké kapky útočily na moji tvář. Avšak mě to uklidňovalo.

Chystala jsem se zazvonit, když zpoza rohu vyběhly dvě dvánáctileté skrz naskrz promočené dívky. Jedna z nich, hubená zrzka, se urputně mračila, ani se na mě nepodívala a protáhla se kolem. Ztěžka jsem vydechla. Moje obavy se začaly naplňovat. Přesně takto jsem se mračívala já. Druhá dívka se ke mně k mému údivu s úsměvem obrátila.

„Jdete k nám?“

Kývla jsem. Dívka mi podržela dveře a já se zmohla jen na ti-
ché poděkování.

V hale obě dívky seběhly do sklepa. Chvíli jsem tam postá-
vala, když se ze schodů začal řítit konvoj dětí i s vychovatelkou.
Ta mě naštěstí zaregistrovala.

„Dobrý den, vy musíte být ta stážistka. Já jsem Alena, ale oslo-
vují mě tu Alenka. Jdeme zrovna na oběd, pojd'te.“

Vešli jsme do suterénu, kde byla vybudovaná miniatur-
ní jídelna. Za malým výdejním okýnkem se usmívala robustní
kuchařka. V místnosti bylo několik dětí a sociální pracovnice
Zdenka, která právě hubovala obě dívky z venku; že je příště
zmydlí, jestli si nevezmou pláštěnku a ať se jdou okamžitě pře-
vléct. Znělo to však... láskyplně? Chyběl tam ten typický chlad.

Všechny stoly byly úhledně prostřené a příchozí děti se spo-
řádaně řadily do fronty.

„Tak kolik dneska, Vašíku?“

„Teto, dej mi tam čtyři. Dneska mám fakt hlad.“

„Tady to máš, chlapče.“

Mluvíli samozřejmě o knedlících.

Tmavovlasý snědý Vašík si sedl k Aleně a začal si s ní vyklá-
dat. Přemýšlela jsem, jestli je to ten samý Vašík, o kterém včera
mluvila Zdenka s paní Novotnou.

V jídelně panovala nezvykle sdílná a hlučná atmosféra. Byla
jsem překvapená, že nikdo nikoho neokřikoval. Tak to přeci
chodí, ne?

„Kolik si dáte, paní?“ křikla na mě kuchařka.

Zaskočila mě.

„Já asi nic.“

„Nebojte, šéf vás nahlásil.“

Nezbylo mi nic jiného, než si nechat naložit. Se svou vydat-
nou porcí jsem si sedla za Alenou a Vašíkem.

„... no a pak jsme na to lepili listí,“ s plnou pusou vyprávěl
chlapec tetě Alence.

„A jak dopadla ta matika?“

„Dostal jsem dvojku.“

„Paráda. Vidíš, když se snažíš.“

Vašík lehce zčervenal ve tváři. Pochvala mu zřejmě dělala dobře. Divila jsem se, že jej Alena pochválila. Na druhou stranu jsem si za tu chvilku všimla, že se vychovatelé změnili.

Chlapec se zničehonic podíval na mě.

„Ty jsi nová teta?“

Alena mu vyhubovala, že mi nemůže tykat. Já jsem však mávla rukou, že proč ne. Pak jsem se mu snažila vysvětlit, kdo jsem a proč jsem tady. Neřekla jsem mu ale, že jsem se k tomuto kroku týdny přemlouvala a že jsem teď zmatená. Vašík zřejmě pochopil, že tady chci jednou pracovat, protože po mém monologu spontánně zareagoval:

„Až já budu velký, chci pilotovat letadlo.“

Zřejmě jsem se Vašíkovi líbila. Po obědě mě chytl za ruku a táhl do svého pokoje.

„Vašíku, úkoly!“ zarazila jeho počínání teta Alena.

„Napíšu si je potom!“

„Ne, napíšeš si je hned. Kolik jich máš?“

„Máme jen jeden!“

Alena chytla chlapce za rameno a přinutila ho, aby se na ni podíval. Vašík se tvářil zatvrzele a naštvane.

„Budeš to mít za sebou. Pak ti půjčím PlayStation. Je to dobrá dohoda?“

Chlapec neochotně pustil mou ruku a mazal pro tašku.

Alena mě dovedla do vychovatelny, abych si tam odložila věci. Stále jsem na sobě měla bundu a v ruce třímala tašku.

„Normálně chodíme v tuto dobu na procházky nebo na nákupy, ale dneska je tam hnusně.“

„Myslela jsem, že tu bude víc dětí.“

„To byli ti malí, velcí chodí později.“

Na otevřené dveře od vychovatelny zaťukala zrzavá holčička. Byla opravdu hezounká. Přemýšlela jsem, proč ji už někdo neadoptoval.

„Hotovo, Kačenko?“

Dívka položila před tetu písanku, která ji velmi zkušeně zkontrolovala a nešetřila chválou.

„Můžeš si jít hrát na televizi, jak jsem slíbila.“

Kačenka si vzala z jedné ze skříní ovladače.

„Půl hodiny, pak půjde Vašík,“ zdůraznila ještě teta Alena.

Jakmile dívka odběhla, nedalo mi to a zkusmo jsem nadhodila.

„Chováte se k nim dost familiárně.“

„Samozřejmě, jsme jejich rodina,“ řekla spontánně a já jí to věřila a cítila jsem u srdce lehkost.

Následující dny se počasí umoudřilo, tak jsme chodili hodně na procházky. Stihli jsme za těch pár dní nakoupit novou bundičku pro Kačenku, sešity do školy pro Vašíka a nějaké prostředky do domácnosti. Spousta dětí měla kroužky, tak jsme je vyzvedávaly. Alena se mě pokusila zasvětit do jejich životů.

„Musíš pochopit, že většina našich dětí rodiče má. Ti ale nefungují, jak by měli, protože nejsou schopni jim poskytnout dostatečné zázemí. A zároveň se jich nechtějí vzdát. Tak například Kačenky matka je alkoholička, avšak každý půlrok se zmátoreí a ukáže se tu. Přitom je všem jasné, že se o ni nikdy nebude moct postarat.“

Přišlo mi to hrozné, ale nic, co bych neznala. Dala jsem najevo, že je mi to líto.

„Je to takové, jaké to je. Nejhorší je, že i přes veškerou péči, kterou jim dáváme, jsou děti neustále citově vyprahlé. Chybí jim jedinečná osoba, která tu je jenom pro ně a na kterou se mohou spolehnout. V hloubi duše mají pocit, že to ony udělaly něco špatně.“ Srdce se mi sevřelo, když jsem Alenu poslouchala. Byla posmutnělá a já z ní cítila opravdový zájem o tu drobtinu.

Naše povídání přerušil až Vašík.

„Teto, chtěla sis vybrat penízky.“

A hnal se k bankomatu.

„Vidíš, tak pojd,“ zamrkala Alena, aby zahнала slzu.

Zvedla chlapce do vzduchu a krok po kroku ho naváděla, jak vyzvednout peníze. A já začínala mít jasno, v jakém omylu jsem žila. Svět se hodně změnil od doby, kdy jsem to zažívala já.

Potřebovala jsem to s někým probrat. Toho dne jsem se přistihla, jak stojím před dveřmi ředitele a klepu. Vyzval mě ke vstupu.

„A, to jste vy,“ vesele zašveholil, „jak se vám tu líbí?“

Nejdřív jsem byla na rozpacích, pak jsem se rozpovídala a nešetřila chválou. Opravdu velmi dobře vybral vychovatelky.

„To jsem rád. Vyřídím pochvaly. Ale jsem si jistý, že podobné nároky na zaměstnance jsou ve všech domovech.“

Mrkl na mě a pak trochu zvažněl.

„Smím se vás na něco zeptat? Našla jste, co jste hledala?“

Zamyslela jsem se a pak si uvědomila, že ano, našla. Můj dlouholetý přítel Strach byl pryč.

Světлана

(16 let)

Jmenuji se Světlana a jsem od malička po ústavech. Od tří let jsem byla ve Vysoké Peci v děcáku. Žila jsem tam 11 let. Bylo to tam docela dobrý. Chodila jsem tam do školy, na kroužky na keramiku, tancování, břišní tance, Hip-Hop atd.

Potom jsem si našla ve škole kluka. Jmenoval se Štefan. Začala jsem s ním chodit a moc jsem se zamilovala, protože on mi ukázal, co je rodina. Do té doby jsem nevěděla, co to je. Máma a táta. To Štefan mi ukázal lásku, poznala jsem jeho rodinu a moc jsem si je oblíbila.

A jak jsem je měla ráda víc a víc, tak jsem začala z děcáku utíkat. Chtěla jsem být jenom s nima. Byla jsem tak poblázněná, že jsem utíkala každé den. A když mě chytli policajti, tak hned ten den jsem utekla zase. A takhle to jelo dál, prostě pořád dokoła. Nevěděla jsem, co dělám, byla jsem moc zamilovaná. Tak moc, že když mě chytili zase policajti, tak jsem skočila z okna ze třetího patra. Byla jsem hodně blbá. Nevěděla jsem, co dělám. Dva měsíce jsem byla v nemocnici, ale teď toho lituju.

Po dvou měsících mě odvezli do jiného zařízení, do dětského domova se školou v Jiříkově. Byla jsem v tu dobu na vozíčku, bylo mi hrozně! Chtěla jsem pořád jenom svého kluka a jeho rodinu, protože moje rodina o mě zájem neměla a nikdy mít nebude. Máma jezdí občas na návštěvy. A táta? Ten mě vůbec nechce! Ten má svojí rodinu. Proto jsem chtěla být jenom u svého kluka. Jeho rodiče jsem brala za svoje vlastní.

No, ale teď půjdu k jiné věci. Třeba v tom Jiříkově. Nevěděla jsem, co to je pasták, takže jsem se trochu bála. Ale byla jsem na tom vozíku, tak to bylo úplně jiné. Potom, když už jsem se postavila na nohy, tak to začalo: uklízení... Když jsem si zvykla, tak to bylo fajn. Vychovatelé mě měli rádi a já je taky. Ale utíkala jsem. Celkem třikrát. Nejhorší bylo, když mě chytili. Dostala jsem ZVR, to znamenalo, že jsem ráno vstávala na rozcvičku v 6 hodin a pořád jsem uklízela.

No, ale pak už to bylo v pohodě. Můj kluk a jeho rodiče mi pořád volali, každé večer. Od té doby už neutíkám! Naposledy jsem utekla před rokem z nemocnice za mojí sestrou. A to bylo naposledy.

V Jiříkově to bylo jen do 9. ročníku, takže mě potom odvezli do Kostomlat.

Teď jsem ve výchovném ústavu v Kostomlatech. Tady je to trochu přísnější. Jsem tu chvíli, tak tři měsíce, takže nevím, jak bych to popsala. Jsou tu jenom holky a na to nejsem zvyklá.

Za tu dobu jsem byla dvakrát doma u mámy v Německu. S mámou si moc nerozumím. Tátu jsem viděla, ale nebavím se s ním, protože jeho přítelkyně mě nemusí. No, prostě mě nechťej.

Moc bych chtěla jezdit domů jako ostatní děti. Chtěla bych cítit tu lásku s rodinou. Nechci se cítit sama a koukat na holky, jak si balí kufr a jedou domů. Je to divnej pocit být tady a vědět, že půlka baráku je doma a já jsem zavřená. Ten pocit, když mluví o tom, že za čtrnáct dnů jedou zase domů a jak vypráví, co dělají venku, je pro mě hnusný pocit.

*Světlana žije ve výchovném ústavu
Kostomlaty pod Milešovkou*

**František
Čihounek**

(19 let)

Cesta do dětského domova

Můj příběh není složitý, ale ani není moc k pochopení, jak pro koho. Začíná v roce 2008, kdy jsem byl odebrán z rodiny a umístěn do Diagnostického ústavu v Liberci. Dodnes nevím, za jakých okolností jsem se tam dostal. Mám jen své zkreslené představy. V Diagnostickém ústavu jsem pobyl tři měsíce. Vše se změnilo, když nadešel slunečný den, který se stal pro mne významným. Dozvěděl jsem se novou informaci, která mě pohnula v životě dál.

Bylo pondělí a to si dobře pamatuji, protože se každé pondělí konala komunita, kde se sešli vychovatelé, paní ředitelka, učitelé a hlavně děti. Na tomto důležitém setkání se vždy oznamovalo, kdo byl nejhodnější a stal se skokanem týdne a naopak kdo byl nejzlobivější a komu byl přidělen zákaz výhod na týden. Dále se na komunitě oznamovalo, kdo z dětí bude kam převezen do dětského domova. Po třech měsících pobytu bylo na čase se dozvědět, do jakého dětského domova se s bratrem dostaneme. Mimochodem mému bratrovi bylo v té době pět a jmenuje se Pavel a mně bylo osm let.

Paní ředitelka se jako vždycky postavila a oznámila nám, že František Čihounek a Pavel Bui budou převezeni do dětského domova v Žatci. Na jednu stranu jsem byl rád, že už se dostanu někam jinam, ale vůbec jsem nevěděl, do čeho jdu a jaké to tam bude.

V ten den jsem si sbalil jen své vlastní věci z domova, kterých nebylo moc. Jedna malá červená cestovní taška, kterou mám ještě dodnes.

Druhý den jsme odjeli i s jinými dětmi, které se těšily na nové dětské domovy. Cesta byla dlouhá a vyčerpávající. Všechny děti už rozvezli do dětských domovů, jen já a bratr jsme zůstali sami v autě. Po dlouhé době jsme konečně dorazili do Žatce a vystoupili před velkou žlutou budovou, na které bylo napsáno Dětský domov Žatec. Dovnitř jsme vešli předními dveřmi. Následovaly další prosklené dveře, na kterých bylo napsáno „VÍTÁME VÁS“. Působilo to na mě příjemně, protože to bylo na-

psané barevnými písmenky. Dále jsme šli s jednou paní sociální pracovnící, která se mi představila jako paní Jelena Kotvasová. Dovedla nás do velké jídelny, kde byly samé židle a stoly. Ještě tam byla dvě okna, kde se vydávaly obědy a vracely špinavé talíře. Posadili jsme se k jednomu stolu a přišla k nám jedna paní. Řekla nám, že je teta dětského domova a jmenuje se Vostrá. Připadala mi jako velmi příjemná paní. Dále jsme dostali oběd a do dneška si pamatuji, že to byly ovocné knedlíky s jahodovou omáčkou. Bylo to velice dobré a sladké. V jídelně v té chvíli nikdo nebyl kromě jednoho kluka, který seděl před námi. Pořád se na nás koukal. Měl jsem z něho celkem strach.

Jedna teta, která se jmenovala teta Jandová, si nás převzala a vydali jsme se do bytu v paneláku. Říkalo se tomu „rodinná skupina“. V bytě už žilo šest dětí a já a brácha jsme doplnili kapacitu. Cestou nám teta vše vysvětlovala. Ukázala nám, kam budeme chodit do školy a také nám řekla, že je naše kmenová teta, což znamená, že jí asi budeme vídat často. Celkově na bytě jsou čtyři tety. A to dvě denní a dvě noční, které se střídají.

Dorazili jsme k jednomu velkému paneláku. Byl jsem potěšený, že je to panelák, protože u tety doma v Chomutově jsme taky bydleli v paneláku. Takže to pro mě nebylo nic nového. Byt byl v prvním patře, takže jsme si nepotřebovali zavolat výtah, kterým jsem se chtěl strašně svést.

První dojem byl ohromný. Viděl jsem veliký byt, ve kterém byly čtyři místnosti: obývací, tři dětské pokoje a kuchyň, která byla celkem malá. V jednom pokoji spaly jen holky a ve zbylých dvou pokojích kluci. Já a brácha jsme se ubytovali v jednom velkém pokoji s balkónem.

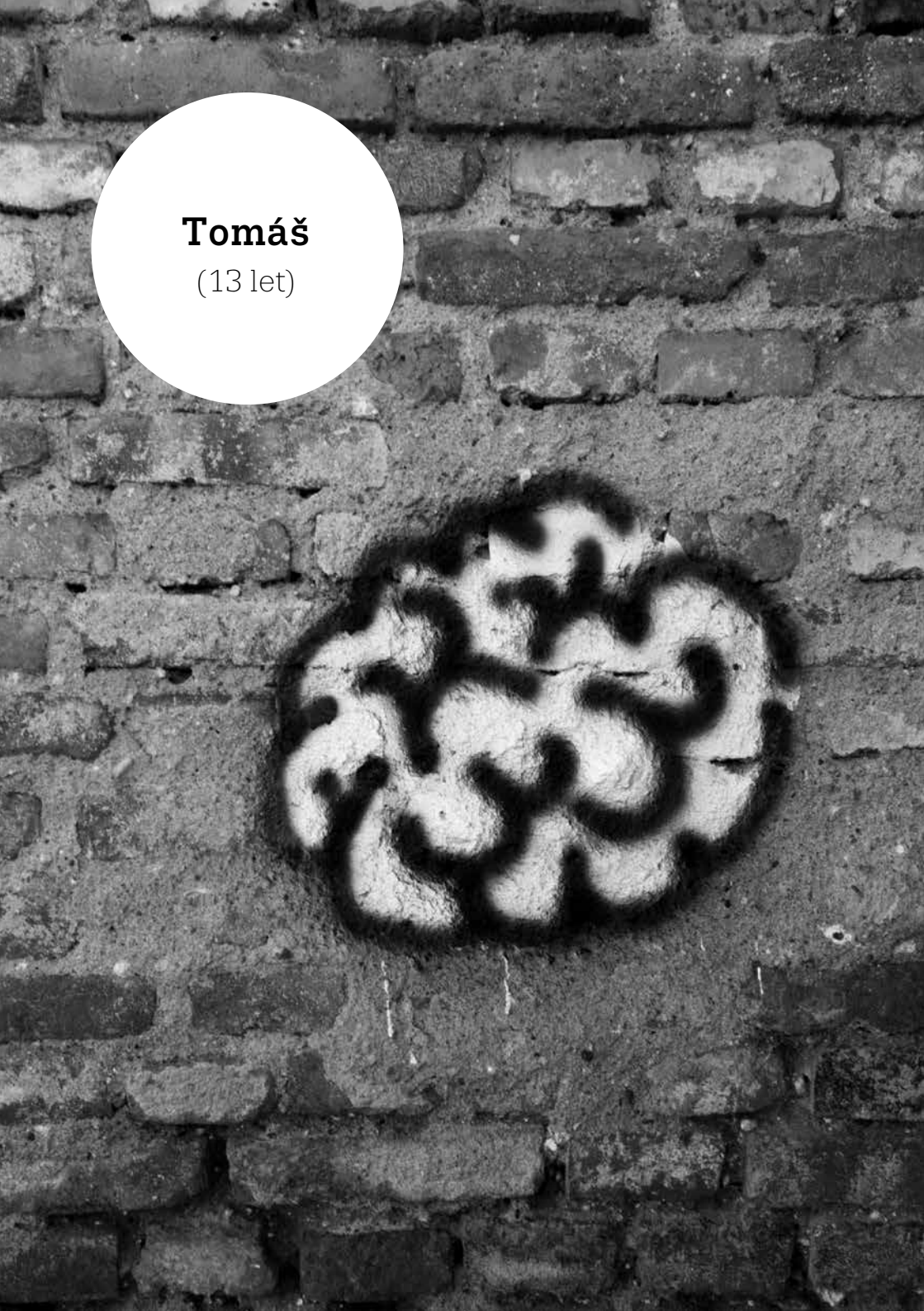
Po vybalení jsem si sedl do obývacího pokoje a povídal si s tetou. Asi po hodině dorazily děti ze školy. Hned první člověk, který přišel, byl kluk, který seděl v jídelně na hlavní budově, když jsme obědvali. Jmenoval se Jára Prandl a bydlel s námi na bytě. Byl to celkem pohodový kamarád, ale někdy jsem si nebyl jist, zda se mu v určitých chvílích dá věřit. Pamatuji si, že si děti dělaly domácí úkoly a připravovala se večeře. Najedli jsme se a pak jsme se šli koupat a koukat na televizi. V půl deváté jsem

musel jít spát. Postel jsem měl pohodlnou a ležel jsem a přemýšlel nad tím, co vše se mi v onen den stalo a jak to vlastně bude dál.

V dětském domově jsem dodnes. Je mi 19 let a v Mostě studuji Střední zdravotnickou školu, obor Sociální činnost. A plánuji své životní cíle, abych si ten život udělal co nejhezčí.

Tak a tímto tedy začal můj život v Dětském domově.

František žije v dětském domově v Žatci

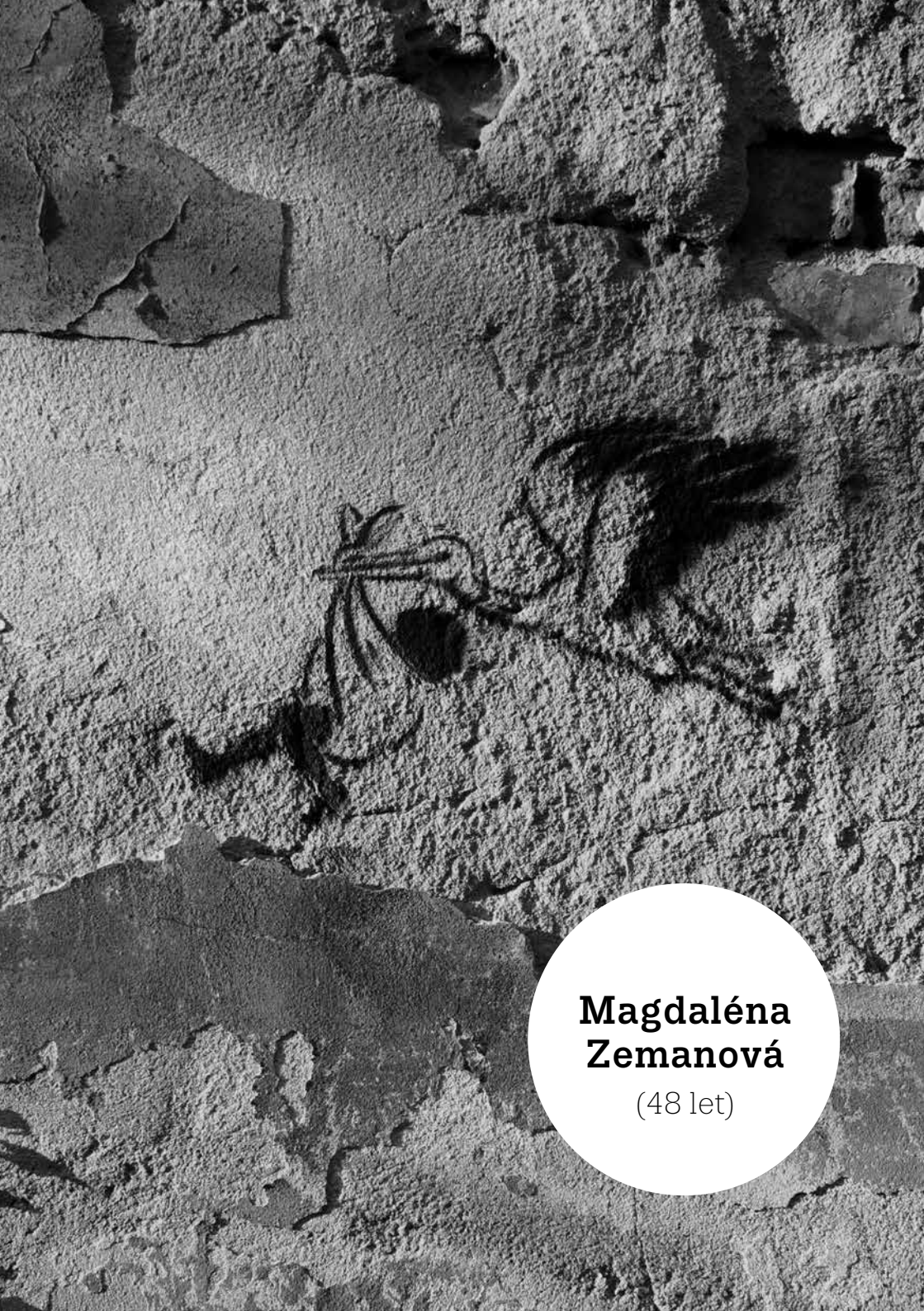

Tomáš

(13 let)

Jako malý jsem utíkal z domu. Dostával jsem za to od mamky, ale pořád jsem si nedal říct a dělal hlouposti. Kradl jsem. Asi jedenáctkrát za den mě vozili domů policajti, ale stejně jsem si nedal říct. Mamka mě dala do Bohumína. Nejedl jsem nic dva dny. Asi měsíc mě bili starší kluci. Měli 15 let. O prázdninách jsem byl doma a udělal jsem „elpaso“. Dostal jsem za to podmínku s výstrahou. Doma mi říkali, že budu ve vězení jako tatka. Utíkal jsem z domu a spal u kámošů. Ve škole jsem dělal bordel. V Bohumíně jsem řval a dělal hlouposti. Pak jsem jel do nového zařízení Ostrava-Přívoz, Zákrejsova 32. Nechtělo se mi, ale zalíbilo se mi tu. O velkých prázdninách jsem pil alkohol a dva dny jsem byl pryč: jednou v Bohumíně a pak v Opavě. Mamka nevěděla, kde jsem. Doma jsem si udělal mejdan. Mamka nebyla doma. Napadl jsem mamku a ona mě odvezla o prázdninách do děcáku o měsíc dřív. V děcáku jsem všechno pochopil. Začal jsem se chovat normálně a usmířil se s mamkou. Tatku jsem neviděl od pěti let a teď mi je třináct. V děcáku jsem skoro tři roky. Jmenuji se Tomáš a jsem v Dětském domově se školou Ostrava-Přívoz.

Tomáš žije v dětském domově se školou v Ostravě

**Magdaléna
Zemanová**

(48 let)

Zázrak z cizího břicha (výňatek)

V době mezi naším prověřením a představami, kdo, co a kde na nás čeká, jsme žili docela běžným životem – říci poklidným si netroufám, ale něco se přece jen změnilo. Věděla jsem, že je otázka času, kdy nás nějaký prcek pojme za vlastní, a to je to, co celé období čekací dělá téměř nesnesitelné. Myslím nesnesitelné pro mě. Ozák svoje splnil a v poklidu, který je mu vlastní, se vrátil ke svým akčním hrdinům, kravinkám se synem, ping-pongu, práci – neb je workoholik, poslechu Harryho Pottera na MP3 před spaním a motorce. Myslím, že okamžitě zapomněl, proč se mnou všechno vymetl, prospal a vydržel, anebo prostě tiše doufal, že se na nás žádný urvánek nedostane.

Bylo léto, odjeli jsme k moři. Ozákovou řečí: „Směr München“ a dál až do jižní Itálie, kde jsme celá rodina, dospělé děti, benjamín a my, chytali bronz, křepčili při animačních programech a podivovali se nad velkou dírou zvanou Vesuv.

Dovolená utekla, jako manžel do hospody, a my byli doma. Pár dní na to zazvonil telefon, který nám změnil život. Ne že by nás jedno dítě doma navíc rozhodilo, ale tohle bylo úplně jiné. A jelo se zase do Prahy. Byla jsem nervózní skoro tak, jako když si Ozák poprvé přivedl ke mně domů svoje děti z prvního manželství. Jeho sňatek neměl dlouhého trvání, ale holku a kluka přece jen stihli, a tak na naší svatbě byly čtyři svatební dary: jeho dcera a syn a moji dva kluci. Později se narodil náš společný dárek Tomáš. Tohle ale není o pěstounské péči. Chci mluvit o mém stresu a nervozitě z uzlíčku, kterému dáme vše, co kdy neměl, pupíčkovi, kterému jedeme zachránit život.

V Praze nám ukázali fotku s černou šmouhou a našemu tatě kovi zbledly rysy: „No, když se umaže, tak to na něm aspoň nebude vidět.“ Tradááá do děcáku. Po cestě jsme mlčeli. Každý z nás vstřebával etnickou informaci po svém. „Kokosák“, tak se říká černému dítěti v bílé rodině, tam stál, oči obrovský a dlouhý řasy mu zvedal vítr. Bylo mu pět let. Black and white. Máma bílá, táta Rom.

Náš Mauglí byl a stále je nádhernej. Po pár návštěvách se dokonale vcucnul do naší rodiny. Pochopil, že kamna pálí, trouba peče koláče, kočky smí spát v posteli a brácha, že je Bůh. Ozák hned uvažoval o druhé motorce (syn už jednu krosku má), ale to jsem zarazila v zárodku. Bylo potřeba naučit Mauglího plavat, jezdit na kole, zavazovat boty... Do tří měsíců všechno zvládnul. Dokonce i otázku zrození jsme probrali, neboť věřil, že se narodil tátovi, se kterým tvořil po skládkách, zahradních koloniích a azyláku nerozlučnou dvojici. Přesto mu jeho biologický otec dal to nejcennější, co mohl – dal mu lásku a důvěru v lidi.

Tak si nás našel náš „Zázrak z cizího břicha číslo jedna.“

Jakmile se Mauglí, Havranpírko, jak jsme malému začali říkat, vrátil do našeho života, začal mě pronásledovat. Kam jsem se hnula, tam byl. V kuchyni, na záchodě, u schránky na dopisy, ve sprše. Kdykoli jsem se rozhlédla, stál tam, hypnotizoval mě a usmíval se. Taky pořád jedl. Není mi dodnes jasné, jak se takové obrovské množství jídla mohlo vejít do tak mrňavého stvoření. Všechno mu chutnalo, nevybíral si, prostě poklad každé kuchařky.

V té době nepotřeboval nikoho, kromě mě. Pravda, moc jsme si nepokecali, protože šišlal tak strašně, že jsem mu sotva rozuměla. Asi týden mi říkal jménem. Ozáka ignoroval úplně. Potom jsem náhodou zaslechla za rohem: „Mami, mami, mami.“ Dál nic, oslovení vlastně nepatřilo mně, byla to jenom zkouška. Mauglí si nacvičoval nanečisto slovo, který nikdy předtím nepoužil! Bodejť, vždyť byl jenom se svým tátou. A pak mi to došlo. On tátu má, proto dalšího nepotřebuje. Ne, že by se z toho Ozák hroutil, to bych lhala. Částečně i proto, že svou přípravku pěstounů prospal. Bylo docela šumák, že s ním Mauglí moc nemluví. Naopak, dostalo se mi od mého chotě jasného vysvětlení: „Panebože, nech toho kluka na pokoji. Nezkoumej ho, on si zvykne sám.“

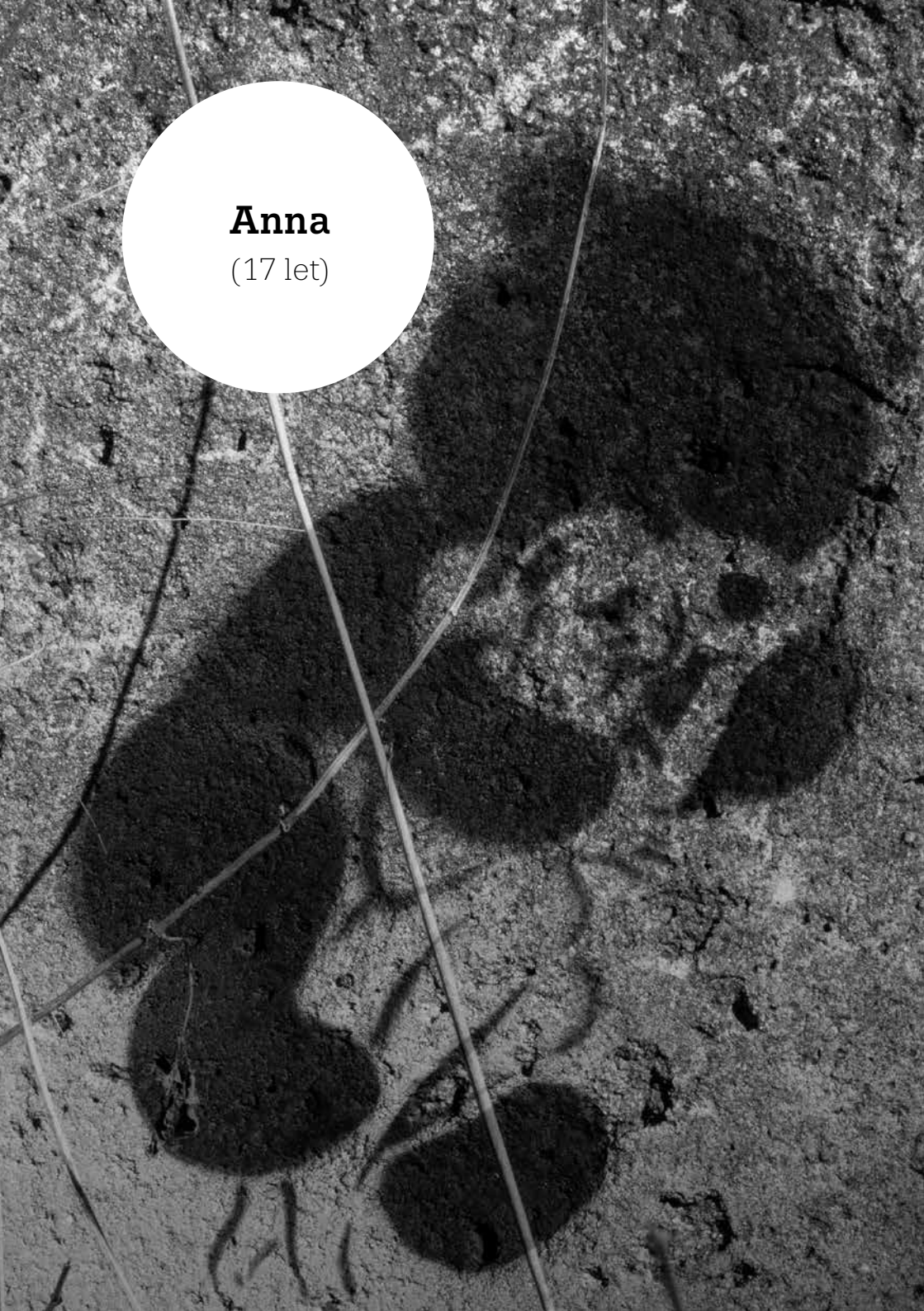
A měl pravdu. Těžko se mi to přiznává, ale jo. Malej se naučil jezdit na kole, bruslit, plavat, a protože byly letní prázdniny a já musela nastoupit zpět do práce, tak se naučil i mít bráchu.

Náš syn se strašně těšil na partáka a ten, když konečně přišel, trávil svůj čas v kuchyni a se mnou na zahrádce. Náš mladej to nemohl pochopit. Nabízel takové možnosti a ten divnej kluk nic. „Mami, necháme si ho, ale je úplně pitomej!“ Naštěstí nemáme blbý dítě a tak velmi rychle pochopil, že to je jinak, než to vypadá a že musí dát malýmu Havranpírkovi čas.

Přes věkový rozdíl čtyř let se nakonec stali ti dva nerozlučnou dvojicí – velkej a malej, tlustej a hubenej, bílej a černej. Há-dají se, perou se, ale nežalují a drží spolu basu. I Ozák se dočkal a stal se pro něj tátou, se kterým jezdí do lesa, na vodu, na hory... Prostě přibral Mauglího do svého života ve chvíli, kdy o to Mauglí stál sám., Nemusel hnout ani prstem. Vlastně to chápu. Můj muž nekřičí, nehubuje, nenutí nikoho nic dělat, netlačí na pilu. Ale taky nedělá školní úkoly (no, párkrát to zkusil, ale výsledkem bylo „sýdliště“ – odvozeno od slova bydlet, „bublyna“ – protože byla mýdlová), nenakupuje, pouze dělá nosiče. Nedávno měl koupit dvě sekané – samo sebou syrové a doma se nakonec slunily dva pecny hotové sekané z bufetu za cenu dovezených lanýžů.

Tam, kde já umírám strachy, je v klidu – sekání sekerou, zapalování ohňů, výuka plavání vhozením do vody, ježdění na motorce apod. Nechte dětem pohádky, protože jeho přednes je jedna-dlouhá-věta, tak se radši dívají na filmy, kde jeden pašák vymlátí sám celou planetu. Prostě, nedá mu moc práce být tátou, ale děti to vždy vítaly a Mauglí, jak je vidět, to ocenil taky. Loni nastoupil náš Kokosáček do první třídy. V pololetí samé jedničky!

A to k nám v listopadu připluly tři holčičky. Naše poslední Zázraky.

Anna

(17 let)

Minulost, která bolí

Život se mi sesypal pod rukama jako domeček z karet. A já musela začít něco dělat. Začaly se dít věci, které by neměly. Moje máma si našla nového přítele a jejich vztah mě a moje dvě mladší sestry začal srážet ke dnu. Nebyl den, aby se nepohádali, nemlátili věcmi. Jednoho dne si sestry jejich babi odvezla a zpátky už je nepřivezla. To se stalo před třemi lety. Vydržela jsem ještě půl roku. Snášela jsem jak urážky, tak spaní na zemi na studených parketách. Pak se ve mně něco zlomilo a odešla jsem. Bez rozloučení jsem šla ke své kamarádce, u které jsem trávila víkendy. Byla adoptovaná a proto její adoptivní matka neváhala a nabídla mi, že si mě vezme k sobě. Měla jsem na gymnáziu velmi dobré výsledky a oni nechtěli, abych jen tak zahodila život kvůli chybám jiných. Mámě jsem napsala sms zprávu, že jsem odešla a že jí vše vysvětlí sociální pracovnice, které přijedou. Já sama jsem neměla odvahu se jí podívat do očí.

Dlouho po téhle zprávě jsem se jí neozvala. Měsíc utekl jako voda a začala jsem mít výčitky svědomí. Jak jsem jen mohla udělat takový podraz? Jak jsem mohla odejít a ani se nerozloučit? Stýskalo se mi, po mámě, po sestrách, ale vrátit jsem se nechtěla. Ve svých patnácti letech jsem spala s plyškem, kterého mi dala mladší sestra asi týden před tím, než odjela. Mluvila jsem si sama pro sebe. Omlouvala se a do prázdna říkala sestřím, jak moc mi chybí. Sprchovala jsem se a najednou přišel záchvěv. Svezla jsem se zády po kachličkách, vodu nechala téct a naplno se rozbřečela. Nikdo nesmí poznat, že brečíš. Nikdo nesmí vědět, že jsi byla tak slabá.

Každou noc jsem šla spát s pocitem prázdnoty. Soud se blížil a já nevěděla, co vlastně chci. Vrátit se k mámě, která mi chybí a zase zažívat hádky a stres, nebo být tady, kde mě mají rádi? Nemohla jsem se rozhodnout, a tak jsem vše nechala na soudu. Mámu jsem viděla poprvé po dvou měsících. Soud vynesl rozhodnutí a já se tak stala dítětem v pěstounské péči. Ten den jsem hodně brečela.

Pomalou jsem si na všechno začala zvykat. Škola i kamarádi mi zůstali, protože naštěstí teta, jak jí teď říkám, nebydlela tak daleko. Začleňovala jsem se do rodiny a byla spokojená. Mámu jsem viděla přibližně jednou za měsíc, ale volala jsem si s ní častěji. Abych mohla můj příběh rozvést, musím se vám svěřit i s pár informacemi o mém životě před touto událostí.

Neměla jsem kompletní rodinu, kterou mají normální děti. Svého biologického otce jsem viděla jen jednou v životě a to u soudu, kde se projednávalo zvýšení alimentů. V té době mi bylo asi deset let. Do toho dne jsem vyrůstala s mým opravdovým tátou. Myslím si totiž, že rodina není o pokrevnosti, ale o lásce. Bývalý přítel mé matky mě vychovával odmalinka a já jsem ho jako svého tatů brala a nikdy mu tak nepřestanu říkat. Po soudu o zvýšení alimentů můj biologický otec zase zmizel – stejně rychle, jak se objevil. A ozval se znovu až po soudu kvůli pěstounské péči.

Ano, chtěla jsem ho poznat, protože jsem si myslela, že vlastně vůbec nevím, kdo jsem, když neznám jednoho z mých rodičů. Jenže tohle přání se nakonec ukázalo jako ta největší hloupost v mém životě. Začal za mnou jezdit každý den, chtěl mě držet za ruku a dokázal hodiny mlčet a jen se na mě dívat. Štvalo mě to. Neměl zájem poznat se se mnou dříve a nyní už bylo pozdě. Přerušila jsem s ním veškeré kontakty po tom, co jsem se dozvěděla, že by si mě chtěl vzít do své péče proti mojí vůli.

Všechno zlé je ale pro něco dobré a kdybych se díky pěstounské péči a dopisu od soudu nesetkala s mým otcem, asi bych si ještě teď přála ho poznat a trápila se něčím, co je naprosto zbytečné.

Žila jsem dál v rodině, kam jsem si myslela, že patřím. Dva roky jsem zde byla šťastná, jenže jsem začala dělat problémy. Cítila jsem, že v téhle rodině jsem navíc. S jejich adoptovanou dcerou mluvili víc a já seděla zavřená v pokoji a trápila se různými myšlenkami. Mám tady zůstat, když moje srdce patří jinnam? Zažila jsem s nimi toho spoustu, ale cítila jsem, že čas už nadešel.

Nyní mi táhne na osmnáct, dodělávám poslední ročníky na gymnáziu a po škole chodím do práce, takže nemám čas dělat průšvihy a myslet na blbosti. Bydlím s mámou, ale k pěstounské rodině se pravidelně vracím, protože přeci jen jsem zde strávila spoustu času a všichni mi přirostli k srdci. Chci dodělat školu a dostat se na medicínu, abych mohla pomáhat lidem. U psychiatrů, psychologů a terapeutů jsem strávila dost času. Všechno v hlavě se mi srovnalo a vím, co chci.

Všechno je k něčemu dobré. To, že jsem na tři roky odešla od své rodiny mi toho spoustu vzalo, ale i dalo. Třeba pocit, ikdyž dočasný, že o mě má někdo zájem a starost a že někam patřím. Utrídila jsem si myšlenky a na svůj věk hodně vyspěla.

Každé dítě, které žije mimo svoji rodinu, by mělo aspoň chvíli cítit takovou lásku, jakou jsem na začátku cítila já... I když tento pocit byl někdy zastíněn bolestí a ztrátou.

Vivien

(15 let)

Můj příběh ze života není moc příjemný a určitě není takový, jaký bych si ho přála. Z dětství si toho pamatuju docela dost, ale spíše převažuje to horší.

Začalo to, když mi byly dva roky. Pamatuju si, jak jsme bydleli v domečku, kde moc čisto nebylo. Bydlelo nás tam dohromady devět. Naproti stála hospoda, kam moji rodiče a babička s dědou chodili hodně pít. Vraceli se domů většinou opilí. Byla jsem hodně malinká, takže už si moc nepamatuju detaily. Starala se o mě hodně babička, protože moje máma s tím neměla moc zkušeností. Když jsem měla svátek, tak mi rodiče koupili pejska. Byla jsem nadšená.

Většinou děti bývají závislé na maminkách, ale já jsem to měla opačně. Já jsem byla hodně závislá na tatínkovi. Od malička jsem věděla i viděla, že v naší rodině není něco v pořádku. Po pár dnech mi došlo, proč je u nás takové dusno. Moje máma mě vzala s sebou tam, kde se nechávala prodávat. Koukala jsem na to, jak nastupuje do aut a odjíždí. Moje teta, která tam se mnou pokaždé stála a čekala, než odjede, mě uklidňovala, že maminka jezdí takhle do práce. Tohle trvalo asi tři měsíce. Pak to můj otec zjistil a můj mámu zbil. Brečela jsem, protože v tu chvíli jsem se ho bála. Pár dní u nás v rodině bylo dusno, protože jsme neměli co jíst. Museli jsme chodit k sousedům na dluh.

Moje máma asi po dvou měsících otěhotněla a čekala brášku. Když ho porodila, nechala ho několik dní v porodnici se slovy: „Já ho nechci.“ Babička ho sice neviděla, ale můj mámě řekla do očí, co si o ní myslí. Řekla, že buď si brášku vezme k sobě, nebo půjde z baráku. Máma si ho vzala, ale odmítala se o něj starat. Bráškovi nebylo ani půl roku a onemocněl. Dostal asi horečku nebo něco podobného. Pár dní na to nás přijela zkontrolovat sociální pracovnice, protože ji upozornila sousedka. Na první pohled poznala, že něco není v pořádku. A protože moji rodiče věděli, že nás od nich vezmou, schovali se s námi na půdě. Byla jsem tam já a bráška a můj otec. Máma nahlásila sociální pracovnici, že jsme odjeli do ZOO. Jenomže ta tomu nevěřila, proto se k nám nečekaně přijela podívat. Našla tam ne-

mocného brášku a mě v koupelně. Vzala nás, sbalila a odvezla. Každého úplně někam jinam. Já jsem šla do dětského domova do Aše a brášku odvezli do kojeňáku daleko ode mě. Od té doby jsem brášku neviděla. Dokonce jsem tam na něj zapomněla. Byla jsem tam od tří let do pěti.

Pak jednoho dne se na mě usmálo štěstí a přišli mi říct, že si mě chce vzít nová Rodina. Když jsem dorazila k nim domů, zjistila jsem, že nebudu jedináček a navíc, že tam nejsem sama, která ztratila rodinu. Byl tam i můj mladší bratr. U pěstounů se mi vedlo ze začátku dobře. Byla jsem jim hrozně moc vděčná, že si mě vzali a dali mi druhou šanci začít znova. Brala jsem je jako svojí vlastní rodinu do té doby, než jsem si uvědomila, že jsme úplně odlišní a máme každý úplně jiné zájmy. A začala jsem toužit po zlobení, chtěla jsem konečně začít žít tak, jak jsem si to představovala.

V mých téměř devíti letech jsem začala krást, protože se mi líbil ten adrenalin. A vedlo to až k tomu, že jsem se nevracela domů a začala lhát rodičům. Spadla jsem do špatné party, ve které jsem se naučila kouřit a pít alkohol. Zkrátka jsem šla ve stopách mých rodičů. Pěstouni mi vyhrožovali, že mě dají do diagnostického ústavu, ale mě to bylo jedno. Dělal jsem frajerku, že se nebojím. Začala jsem se řezat, až jsem na tom začala být závislá. Když se ve mně objevil divný pocit, musela jsem vidět krev. Nakonec mě vážně odvezli. Byla jsem tam tři měsíce. Dvakrát jsem utekla. Nabídli mi, abych se vrátila zpátky k pěstounům., Já jsem ale odmítla, protože po tom, co jsem jim udělala, jsem neměla na to, podívat se jim do očí. Věděla jsem, že si to budou pamatovat, že se to nedá jen tak odpustit a zapomenout. To pro mě znamenalo, že jdu do pastřáku do Měcholup. Bála jsem se, protože jsem nevěděla, co mě čeká.

V Měcholupech mě čekalo peklo, které se se mnou táhlo celé tři roky. Začala jsem mít problémy se šikanou a ve dvanácti jsem se nechala odpanit. Začali se mi hodně líbit kluci, takže i s tím jsem měla problémy. Často jsem skončila na policejní stanici, i když jsem neutíkala.

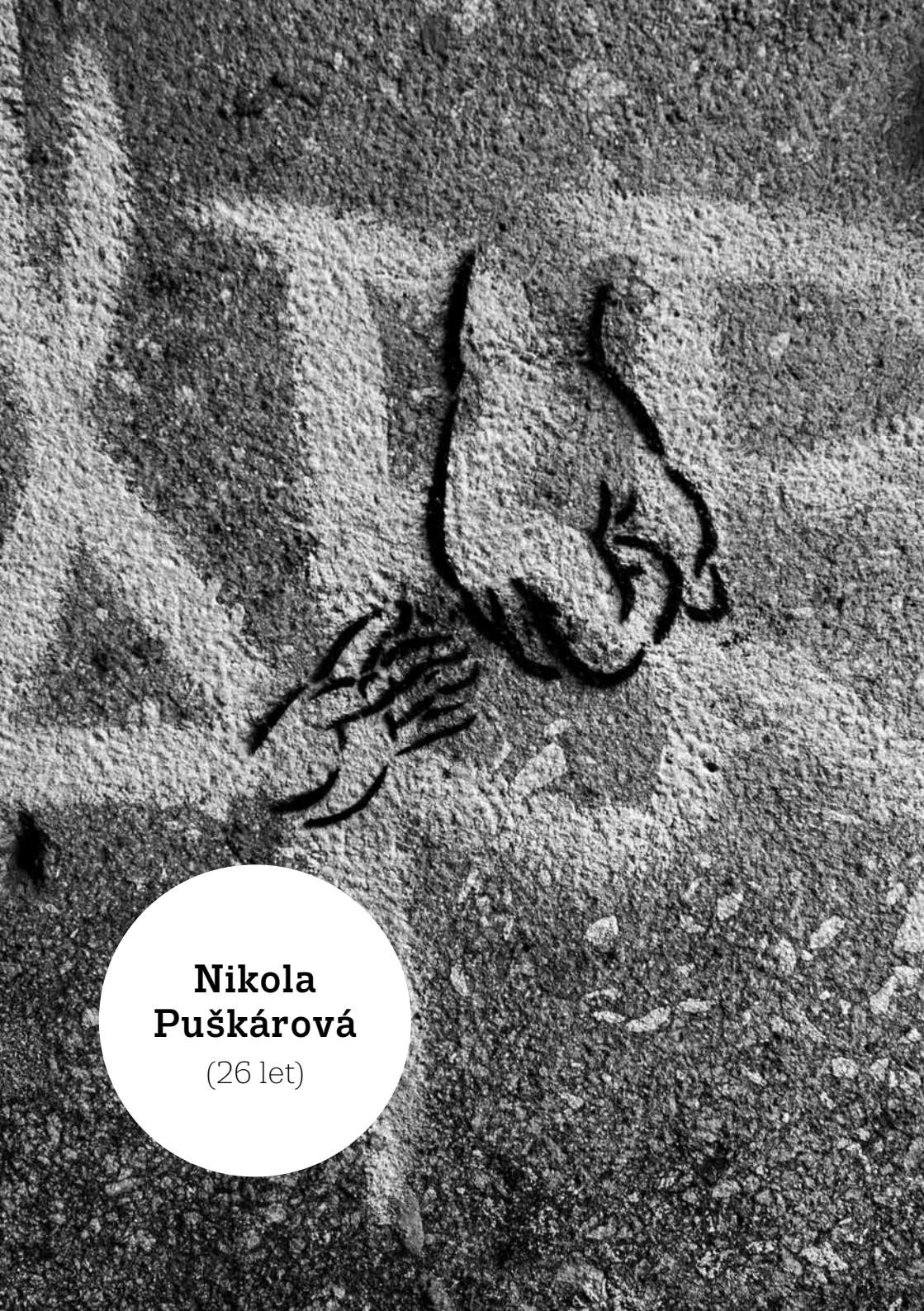
Do Měcholup se mi z vězení ozval můj vlastní otec a matka.

Doted' jsem si s nimi jen dopisovala. Když pustili tátu z vězení, tak za mnou přijel na návštěvu. Byla jsem na jednu stranu hrozně moc ráda, ale na tu druhou jsem si uvědomovala, jak moc se vzdaluju od brášky. Pěstouni nechtěli, aby Robík věděl, kdo je jeho pravá rodina. Táhlo se to hodně dlouho. Nakonec jsem na to doplatila já sama, protože se na mě moje vlastní rodina vykašlala.

Po nějaké době jsem se zamilovala do jednoho kluka jménem Štefan. Problém byl v tom, že on byl venku. Já jsem to vyřešila jednoduše, tak jako každá zamilovaná holka v pastřáku: začala jsem utíkat. Utíkala jsem pořád. Když jsem měla šanci, šla jsem. Skončilo to tak, že pokaždé, když mě chytli, jsem byla pozitivní na drogy. Proto jsem skončila v Kostomlatech.

Mám toho docela dost před sebou a doufám, že do budoucna nepůjdu ve stopách svých rodičů. Mám svůj sen a ten bych si hrozně moc ráda splnila. Víím, že na sobě budu muset zamakat. Až teď jsem si všechno uvědomila a nehodlám svoje chyby opakovat. Dostala jsem šanci svůj život zlepšit a já toho využiju.

*Vivien žije ve výchovném ústavu
Kostomlaty pod Milešovkou*

**Nikola
Puškárová**
(26 let)

Složitě dětství

Tento příběh není tak ani o mně, ale z nějaké části se mě týká. Je to složité. Jako malé děvčátko jsem měla krásné dětství, dokud jsme měli ještě peníze. S bratrem jsme měli vše: drahé hračky, oblečení atd. Vše, co jsme chtěli, jsme dostali. Já byla pěkně rozmazlené dítě. Potom se narodila Deniska, moje mladší sestra. Když se narodila, začaly být u nás doma problémy, naše idylka skončila. Táta musel pracovně odjíždět na celý týden mimo město a domů se vracel jen na víkendy. Mamka byla na mateřské a už jsme si nemohli dovolit takový luxus jako předtím. Navíc jsem začala už chodit do školy. Nastaly mi povinnosti v podobě učení. Deniska byla malá, takže veškerá pozornost se upnula k ní. Dost často, musím se přiznat, jsem na ni žárlila.

Jenže to nebylo vše, co mě trápilo. Když byl táta o víkendu zpět doma, najednou jako kdyby o nás ztratil zájem. Doslova jsem musela žádonit o jeho pozornost. Nechtěl s námi vůbec trávit čas. Dřív nás bral na procházky do lesa, do ZOO a různě. A potom prostě nejraději chodil ke kamarádům na návštěvy. Často se vracel pozdě v noci na mol opilý. Rodiče se začali hádat. Chtěli se rozvést.

Potom se stalo něco, co nikdo nečekal. Táta si v práci přivodil úraz a byl dlouho dom, takže to bylo ještě krušnější období. Navíc dlouho potom nemohl najít práci. Museli jsme se uskromnit. Moji rodiče se vždy snažili, abychom to nijak nepocítili. Troufám si však říct, že díky této nešťastné náhodě se rodičům tenkrát zachránil vztah. Když mamce skončila mateřská, oba sehnali práci a zdálo se, že náš život jde zase k lepšímu. Jenže to tak nebylo. Táta byl dost často nervózní a unavený z práce. Neměla jsem s ním nikdy dobrý vztah. Často mě káral, když jsem ve škole měla špatnou známku. Nikdy mě však nepochválil za tu dobrou. Vždy měl na mě moc vysoké nároky a já nechápala, proč je na mně tak tvrdý.

Jednou, když jsem se s ním zase pohádala, zeptala jsem se mamky, proč je takový. To, co mi řekla, mě šokovalo. Tvrdila, že táta byl od deseti let až do dospělosti v dětském domově. To

jsem nechápala. Přišlo mi to absurdní. Vždyť mu nikdo neumřel. Chodili jsme přeci vždy o víkendu k babičce a dědovi na návštěvu. Navíc všechny tátovo sourozence znám. Mamka se mi to snažila všechno vysvětlit. Táta byl celkem z dvanácti dětí. Babi na ně na všechny tehdy nestačila, protože děda živil rodinu a ona se starala o děti sama. Nikdo jí nepomohl. Rodinu měli oba daleko až na Slovensku. Nezvládala je. Táta a jeho nejmladší sestry často chodili za školu a vyváděli různé neplechy. A tak je tehdejší sociální úřad poslal do dětského domova v jiném městě. Až po vyučení se táta vrátil zpět domů, stejně jako jeho sestry. Táta na to nerad vzpomíná. S mamkou by o tom taky nikdy nemluvil, kdyby jí to jednou neřekla jeho sestra. Musela ho učit, jak funguje taková rodina. Navíc si dal předsevzetí, že jeho děti se v životě nebudou dřít jako on a vystudují nějakou dobrou školu.

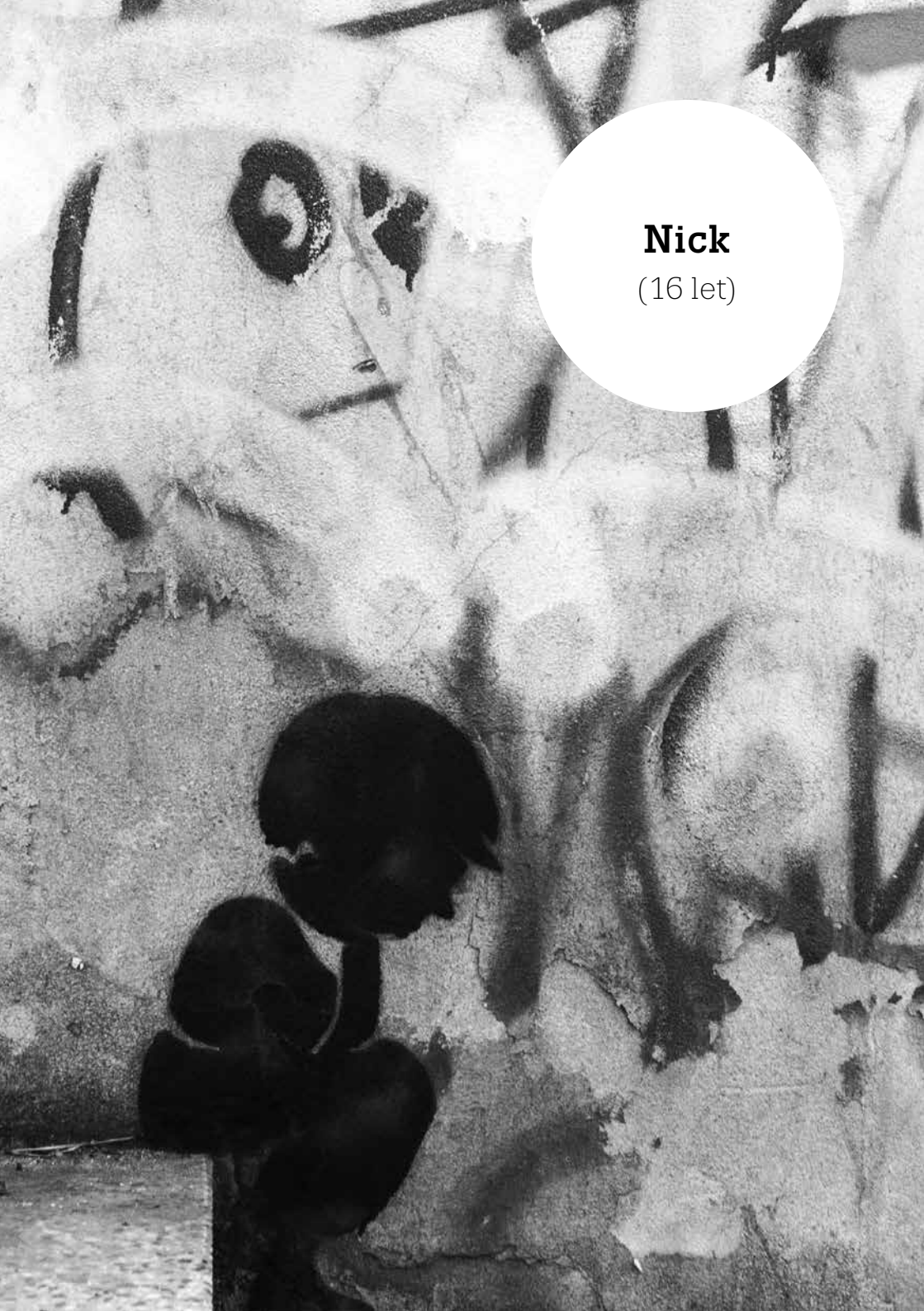
Najednou mi tedy bylo jasné, proč se takto chová. Jednou se mi o tom rozpovídal více.

„Víš, takový děcák je dobrý jenom v disciplíně, máš tam pravidelný režim. Přesně víš, co který den bude. Přesně víš, že ráno musíš vstát v pravidelnou dobu, jít do jídelny a nasnídat se. Tvoji jedinou povinností je ustlat si a udržovat pokoj v čistotě a pořádku. Ale co to ostatní? Kde se naučíš věci pro život? Uvařit si? Nakoupit si vhodné potraviny? A to ostatní, co nevyhnutelně k životu patří? To tě tam nikdo nenaučí. Soudružky vychovatelky byly hodné, ale rodiče to nebyli. Měli jsme v podstatě vše a zároveň nic.“ To byl konec jeho monologu a už nikdy více o tom nemluvil.

Tehdy jsem však pocítila jako kdyby se mezi námi prolomily ledy. Už nikdy mi nic nevyčítal. A já se snažila, aby byl na mě pyšný. Když jsem vyhrála poprvé v literární soutěži a když jsem měla poprvé svoji povídku publikovanou v časopise, viděla jsem v jeho očích, že je na mě pyšný. Nejvíce však byl šťastný, když jsem odmaturovala a následně zakončila další studium s červeným diplomem. Tehdy se usmál a řekl, že všechna ta dřina, kterou jsem vynaložila, se nakonec vyplatila.

Plno našich známých, když je potkám, toho o mně dost ví od táty. Někdy se nestačím ani divit. Táta se jim chlubí. Prý

o mně často mluví s hrdostí. Referuje jim mé úspěchy. V hloubi duše jsem konečně ráda, že se mezi námi prolomily ledy a on je na mě hrdý. Jenže proč to nikdy neřekne mně? Možná to chce ještě nějaký čas. Možná je prostě taková povaha. Kdo ví... Nechci, aby toto vyprávění znělo jako klišé rozmazlené holčičky, která stále touží po otcově uznání. Chtěla bych vysvětlit složitost našeho vztahu. Myslím si, že určitou měrou za povahu mého otce může pobyt v dětském domově. Teď když už jsem dospělá a vdaná, máme se s otcem víc o čem bavit. Rozumíme si daleko lépe než dříve. Dost často k němu chodí na návštěvu moji spolužáci. Dobře si s nimi rozumí. Táta má rád mladé lidi. Říká, že jsou naše budoucnost. K nám jako k dětem moc žádný vztah neměl, utvořil si ho až mnohem později. Říkám si, jaký bude asi dědeček. Snad bude lepší děda než otec... Snad si vynahradí s vnoučaty okamžiky, které s námi nezažil.

Nick

(16 let)

Ahoj jsem Nick a povím vám svůj příběh, proč jsem v dětském domově. Všechno to začalo, když máma potkala mého tátu. Poznali se v Chebu a začali spolu trávit dost času. Moje máma měla Lukáše s jiným tátou než s mým. Táta ale věděl, že miluje mojí mámu, tak se postaral i o Lukáše. O dva roky později se narodila moje sestra Natálie. Táta byl strašně rád, že má krásnou dceru. A máma věděla, že když má táta Natálku, tak pro ní udělá fakt všechno.

Táta jezdil do práce do Německa, protože bydlel v Norimberku. Vydělával slušný peníze. Odjížděl v pondělí a vracel se v pátek. Dával mámě peníze na týden pro ní a pro nás.

O dva roky později jsem se jim narodil já. Oba byli šťastní. Později měl táta hodně práce a musel zůstat pryč dýl. Máma mu furt volala, že pro nás nemá jídlo, pleny... Tak jí táta poslal celkem dost peněz!

Máma za ty peníze pozvala do bytu plno chlapů. Neměli jsme co jíst, ale mámu to nezajímalo! Začala hodně pít alkohol a hrát automaty.

Když táta přišel a zjistil, že doma fakt nic není, tak se máma začala rozčilovat: „Co tě to zajímá? Stejně jsi furt pryč!“

Smutný na tom bylo, že mu lhala.

Peníze, co jí táta dal, dala babičce, která se furt vymlouvala, že nemá co do huby.

Máma doma kouřila a nebrala na nás ohled, že jsme děti. My jsme byli furt nemocný. Já díky ní mám astma, ale ji to nezajímá.

Když jsem byl jednou v nemocnici, stačilo pár minut a nepřežil bych. Měl jsem na mále. Máma doktorovi slibovala hory doly, ale nic z toho! Začala kouřit hned druhý den.

Táta byl už na ni naštvanej, že ať vaří a začne se o nás starat! Pak odjel do Německa a máma se hodně opila. Prohrála všechny peníze, neplatila nájem, elektriku, takže jí naskákaly dluhy.

Táta když přijel a zjistil, že je opilá, tak jí řekl, jestli je normální a kde jsme my, děti?

Ona se jen zasmála a řekla, že se zajímá jen o nás a vyčítala mu, že jí dává málo peněz a není doma celý týden...

Táta přišel do bytu a viděl nás na zemi, jak jsme hladoví a špinaví. Rozhlídl se a všude alkohol, bordel, kouř z cigaret. Tak táta byl naštvaný a odjel do práce.

Hned jak máma neměla peníze, tak mu volala, že Natálka je v nemocnici a že nemůže nic dělat. Tak táta musel jet v noci z práce asi 270 km a říkal si, co se s ní stalo... Bylo asi 10 hodin. Přijel domů, otevře dveře – Natálka v pořádku, smála se, byla malá... A táta říká: „Vždyť je v pořádku!“

A máma: „Jo, jen se zakuckala...“

A pak se ho zeptala, jestli nemá nějaký peníze. Tak táta byl naštvaný, nic jí nedal a tři měsíce ji nenavštívil.

Pak po třech měsících přijel a máma s ním moc nemluvila. Táta byl s námi doma. Máma šla v noci ven a přišla opilá. Rozmlátila tátovi okno u auta.

Táta druhý den, když to viděl, tak odjel dost naštvaný do Německa a dlouhý čas za námi kvůli ní nepřijel.

Máma měla kámoše taxikáře a neměla peníze, tak se vydala za tátou do Německa a šla za ním do práce. Ale on ji už nechťel vidět.

Máma neměla peníze na návrat do Čech, tak se vyspala s taxikářem.

Od toho dne jsme tátu nespatri. Táta řekl, že jsme malý, tak na to zapomeneme. Máma se o nás nestarala a našla si Tonda, jednoho přítele, kterej se o nás devět let staral.

Žili jsme celkem normálně, ale potom máma s Tondou začali pít a Tonda ji mlátil. Skoro každej den kvůli tomu u nás byla policie. Nás našťestí nemlátil. Tonda sebrala policie, máma byla spokojená a po týdně si našla jiného přítele. Máma s ním trávila dost času. Já osobně a moji sourozenci jsme ho neměli rádi! Nechával mámu prodávat drogy a časem do toho máma spadla a začala brát hodně silný drogy. Neměli jsme svačiny do školy, věčně jsme si půjčovali peníze od sousedů. Máma místo svačin koupila sama sobě drogy.

Když jsme ve škole se ségrou neměli měsíce svačiny, učitelka si toho všimla a začala to řešit. Zavolala na sociálku a sociálka nás začala kontrolovat. Máma nás mlátila. Vyhrožovala,

že když sociálce nebo učitelce něco řekneme, tak nás zabije atd. Když byla máma na drogách, tak nás furt mlátila. Posílala nás k babičce pro peníze nebo pro nějaký jídlo. Babička mě a Natálku neměla ráda, jen Lukáše, že byl tmavější než my. Časem máma neplatila nájem a furt slibovala domovníkovi peníze, že mu je vrátí a vymlouvala se, že nemá v bance peníze. Máma nám prodala všechny hračky a nábytek, aby měla peníze a drogy. Pak po nocích chodila krást po obchodech jídlo pro nás.

Jednou když jsme přišli ze školy domů, tak bylo zamknuto a nikdo tam nebyl. Tak jsme šli k naší tetě. Ta na mámu nadávala a nechala nás u ní přespat. Bylo mi deset let a uvědomoval jsem si, co se bude asi dít. U tety jsem pokaždý přemýšlel, proč máme takovou smůlu.

Druhý den jsme šli do školy. Učitelka zavolala tetě, že má máma zaplatit 200 Kč SRPŠ. Máma neměla peníze a nezaplatila to, tak moje učitelka zavolala na sociálku a řekla, že už to chce řešit. Prý to není normální: chodit do školy nepřipravený, bez svačiny a mít nezaplacený učebnice a SRPŠ. O výletech ani nemluví, na výletě jsme nikdy nebyli za těch mých deset let ani já, ani moji sourozenci.

Teta pomohla najít mámě nově byt na Šenvertě v Sokolově. Pracovala pro Člověka v tísní, tak nám dost pomáhala. Než nám teta našla byt, tak jsme asi tak měsíc spali venku na ulici, v parku, na chodbě v paneláku a všude možně.

Bydleli jsme tam asi dva měsíce, když máma přišla nafetovaná domu a začala rvát: „Už jděte pryč! Kvůli vám mám problémy! Nenávidím vás!“

A začala nás mlátit. Lukáše ne.

Lukáše to přestalo bavit a odstěhoval se k babičce. Vzala si ho do pěstounu a začala se o něj starat. Lukášovi bylo patnáct let a zůstal u ní. Máma se rozčilovala, co si to dovoluje, že půjde na sociálku a na policii říct, že jí babička ukradla syna. Přitom se ale nic nedělo.

Druhý den jsme šli ze školy já, sestra a bratranec k tetě se najíst a pak domu na Šenvert. Máma nebyla doma a bylo zamknuto. Když jsme se zeptali správce, kde je máma, tak nám řekl,

že celý den tu není a už si i říkal, kde tak může být. Já a Natka jsme šli k tetě a ptali jsme se jí, kde je máma a teta řekla, že zas je někde venku a že se vrátí.

Ten druhý den jsme měli jít s bratrancem se školou do bazénu. Pokaždý jsem nejel kvůli mámě, a nebo kvůli penězům. Teta mi ale řekla, že půjdu do bazénu s Kevinem (to byl ten bratranec). Já byl šťastnej! A dala nám svačinu a peníze.

Když jsem potkal svého bráchu Lukáše, tak se mě zeptal, jak se vede atd.

Já řekl: „Fajn! Zítra jdu pryč a nikdy se nevrátím.“

On řekl: „Ty jsi ale blázen, kam bys šel?“

Já řekl: „Do děcáku.“

A on „To neříkej, jsi můj bráška a já tě mám rád. I Natálku.“

Tak jsme šli asi v 11 hodin hledat mámu, kde je a ona nikde. Tak jsme se šli podívat na Šenvert a tam taky nebyla. Když jsme chtěli jít spát k tetě, tak už spala a neslyšela, že na ni někdo zvoní.

Šli jsme na vlakové nádraží a tam jsme usnuli. Pak jsme slyšeli, jak projíždí policie, tak jsme se vzbudili a rychle utekli domů. Bylo asi půl čtvrtý ráno. Zazvonili jsme na správce, on nám otevřel, nadával na mámu, ale pustil nás dovnitř. Měl klíče od našeho bytu. Tak jsme byli rádi, že spíme v teple.

Lukáš šel do školy a ze školy k babičce. Já jsem šel s Kevinem do bazénu a Natálka do školy.

Když jsem byl v bazénu, bylo mi jako v ráji a nechtěl jsem odtamtud pryč! Učitelka a moji kamarádi byli rádi, že jsem po dlouhý době s nima.

Když jsem šel s Kevinem z bazénu domů, tak on šel jinou cestou než já a řekl jsem mu: „Čau Kevine! Už se nikdy nevidíme!“

Dělal jsem si srandu.

Kevin řekl: „Blbá sranda. Kam bys šel?“

A pak: „Pak se u nás zastav, čau!“

Já šel veselej domů, ale měl jsem divný tušení. U baráku vidím dvě cizí auta. Jdu domů a najednou se správce se mnou

loučí. Podal mi ruku a dal mi bonboniéru a řekl: „Hodně štěstí, chlape.“

Já se divil, co se děje. Jdu nahoru po schodech a slyším pláč. Jdu dál a tam vidím mámu, jak brečí a hádá se se sociálkou. Natálka skládala sobě a mě věci do tašky a brečela. Já jsem byl v klidu, nebrečel jsem a byl jsem rád, že budu mít klid.

Jeli jsme se sociálkou do nemocnice, aby zjistili, co nám je, jestli jsme zdraví.

Pak jsme jeli do Plzně. Ten den si pamatuju, jako by byl včera. Bylo to 26. 3. 2011. Jeli jsme dlouho. Já jsem seděl vzadu a přemýšlel jsem, co s námi bude dál. Když jsme přijeli, tak nás přivítala hodně hodná ženská, která právě odcházela z práce. Byla to paní Lavočková, zástupkyně Dětského Diagnostického ústavu v Plzni. Když jsme se loučili se sociálkou, tak jsme pochopili, že už nemáme nikoho.

Pak jsme šli nahoru do místnosti, kde bylo strašně moc dětí. Vychovatelé na nás byli hodný a Natálka si hned našla kamarádku a zalíbilo se jí tam. Těžko říct, jestli myslela na domov. Já jsem se nebavil s nikým a přemýšlel jsem, jestli to je sranda nebo realita.

Když jsme šli ten den spát, tak jsem nemohl vůbec usnout a myslel jsem si, že to je jen sen, ale sen to nebyl. Pak jsem si začal uvědomovat, že na nás všichni kašlou a že nás nepotřebují. Od té doby jsem byl neklidný a zlý a nevěřil jsem nikomu. Rval jsem se s klukama skoro každý den a až pak mi přišlo líto, že jim ubližuju.

Když jsem byl u paní zástupkyně, která nám vybírala dětský domov, zeptala se nás, kde bychom chtěli být. Já řekl, že pryč od mojí rodiny. Natálka chtěla být doma. Zástupkyně nám pak vybrala dětský domov Plesná.

Potom jsme měli ještě měsíc čas. Potom jsem poznával kamarády a víc se mi vybarvoval svět. Chtěl jsem tam pak zůstat, ale všichni museli pryč, i my, protože maximum v diagnostiku bylo asi tři nebo čtyři měsíce. V Plzni jsem ještě slavil svůj narozenin a moc se mi tam líbilo.

Dne 13. 6. 2012 nás paní zástupkyně a pan ředitel odvezli do Plesné. Když jsme tam dorazili, tak jsem si myslel, že jsem snad ve filmu, protože tam bylo tolik dětí a lidí... Přivítala nás ředitelka Libuše Hoyerová. Pak nám popřáli s Natkou všechno nejlepší a odjeli.

Byli jsme smutný, protože tam pro nás byli všichni cizí a kór já jsem se s nikým nechtěl bavit. Tak mi ukázali pokoj, kterej se mi celkem líbil. Měl jsem tam pak dva kamarády, se kterýma jsem se dobře bavil, chodili jsme hrát ven fotbal a díky nim jsem poznával novy lidi a moji nejlepší třídu.

Hned druhý den jsem šel do školy. Byla menší než v Sokolově, ale ne špatná. Našel jsem si tam dobrý kamarády, který se mi nesmáli, že jsem v dětském domově.

Začalo se mi tam moc líbit. Až po třech měsících jsem si uvědomil, že nikoho nemám a bylo mi pak celkem dost smutno. Když třeba děti jezdily domů a já s Natkou zůstali v dětském domově, nebylo nám příjemně!

Pak se nám ozvala babička, jestli chceme domů a my řekli ano. Jenže jsme nevěděli, že si na nás bude babička dělat nároky a vyčítat nám, že nebýt jí, tak nejezdíme domů. Tak nás to začalo dost štvát a zůstali jsme v děčáku a rostli jsme a rostli.

Potom mě jednou v noci napadlo, proč nenapsat tátovi? Tak jsem zašel za tetou, která mi dala dopisní papír a adresu na tátu a já mu napsal (poprvé česky) dopis a poslal.

Po dvou týdnech nám volala babička, že nás chce domů a bude vše ok, ale vydrželo to jen tři dny. Pak na nás řvala, že nás nenávidí, že jsme stejný jak náš táta, že jsme Němci jako on a nadávala nám.

Když jsme se měli vracet do děčáku, tak na nás byla hodná jak na anděly, abysme to neřekli, protože věděla že by z toho měla problém. Natálce jsem řekl, že k ní nechci jezdit a ségra řekla: „No dobře, pokud chceš být v děčáku, není problém.“

Druhej den jsem přišel ze školy a neměl jsem nejlepší náladu. Potom za mnou přišla teta a řekla: „Vyber si. Pravá nebo levá ruka?“

Já řekl: „Levá.“

A tam byl balík a dopis od táty. V pravý byly moje brýle. Bylo to napsáno německy, ale já byl rád, že se mi ozval – po čtrnácti letech! Poslal nám sladkosti a dopis, ve kterém bylo napsáno: „Přijedu se na vás podívat.“ Když to zjistila Natka, která o tom vůbec nevěděla, byla překvapená.

Rok uplynul a byly Vánoce. Táta nám poslal balík a dopis. Psal: „Moc se omlouvám. Měl jsem operaci a nemůžu jezdit autem.“

Já měl neštovice a strašně jsem byl zklamanej. Byly to hnusný Vánoce. Neměl jsem kolem sebe skoro nikoho, kdo by mě podržel.

Ale Vánoce minuly a 1. 5. 2015 byl můj nádhernej den. Byli jsme s Natkou moc rádi! Já totiž dostal ten den dopis, ale nestihl ho přečíst a najednou teta říká: „Někdo vás volá. Máte jít dolů.“

Jdu rychle s Natkou otevřít dveře a tam náš táta! My byli vykulený! Poprvé po čtrnácti letech spatřit svého tatku. Uměl jsem trochu anglicky, tak jsem s ním mluvil, jak to šlo. Vyprávěl nám, proč jsme v děčáku a že není s mámou a ukazoval nám fotky, jak jsme byli malý miminka a omlouval se nám za to, že nás nikdy nenavštívil.

K večeru odjel zpátky do Německa a pak nám napsal e-mail, že si nás vezme domů, ale Libuše Hoyerová, bývalá ředitelka, nám řekla, že to nejde. Tátovi napsala, že pokud nás chce domů, tak chce peníze a pokud jí nedá peníze, tak nepojedeme. Tak táta zašel na německou sociálku a začal to řešit. Ale to už ta ředitelka byla díky Bohu stejně vyhozená. Táta se snažil zařídit, abychom šli domů, ale nebylo to jednoduchý! Když to zjistila babička, tak byla naštvaná, protože na nás chtěla brát peníze, ale nějak se jí to nepoštěstilo. Na sociálce mluvila hlouposti, aby nás měla doma a dostávala peníze.

Sociálka věděla, že táta je slušnej člověk a má to v hlavě srovnaný.

Dne 12. 6. 2015 jsem měl narozeniny a přijel táta. Byl jsem moc rád! Moje první narozeniny, který byly aspoň trochu společný.

Když mi bylo patnáct, tak přišla v lednu nová ředitelka Milada Nedvědová, která nám zařídila, že budeme jezdit k tátovi. Ale babička se pořád snažila hrát svoji roli, chtěla nám to překazit.

Naše ředitelka je hodná a jsem rád, že tu je. Ale některé věci mě překvapují. Například to, že mi jedna teta říkala: „Ty jsi z děcáku, nikdy nebudeš mít práci a rozum.“ Nadávala mi, že jsem retard, debil, kretén a mnoho dalších nadávek. Když jsem to začal řešit, tak si na mě zasedla a chová se ke mně takhle doted'. Jednou mě i uhodila a myslela, že jí to vrátím. Ale co znamená myslet? Ano, přesně tak – jsem moudřejší! Pak, když všechny děti měly strach jít a říct to tetám nebo ředitelce, protože je mlátila, já to řekl, jak to bylo, ale nic z toho nebylo. Teta si tvrdila svoje a říkala, že jsme jen děti z DD.

Já se stále učím a chci pomáhat dětem, který to v životě nemají jednoduchý.

Máma teď bere drogy.

Lukáš je u babičky v Sokolově a je mu dvacet jedna let.

Natálka má přítele a dítě. Bydlí v Chebu.

Táta pracuje v Norimberku a občas za mnou chodí.

Já jsem v Dětském domově Plesná a čekám, až si dodělám školu a půjdu do Německa a nebo do Prahy.

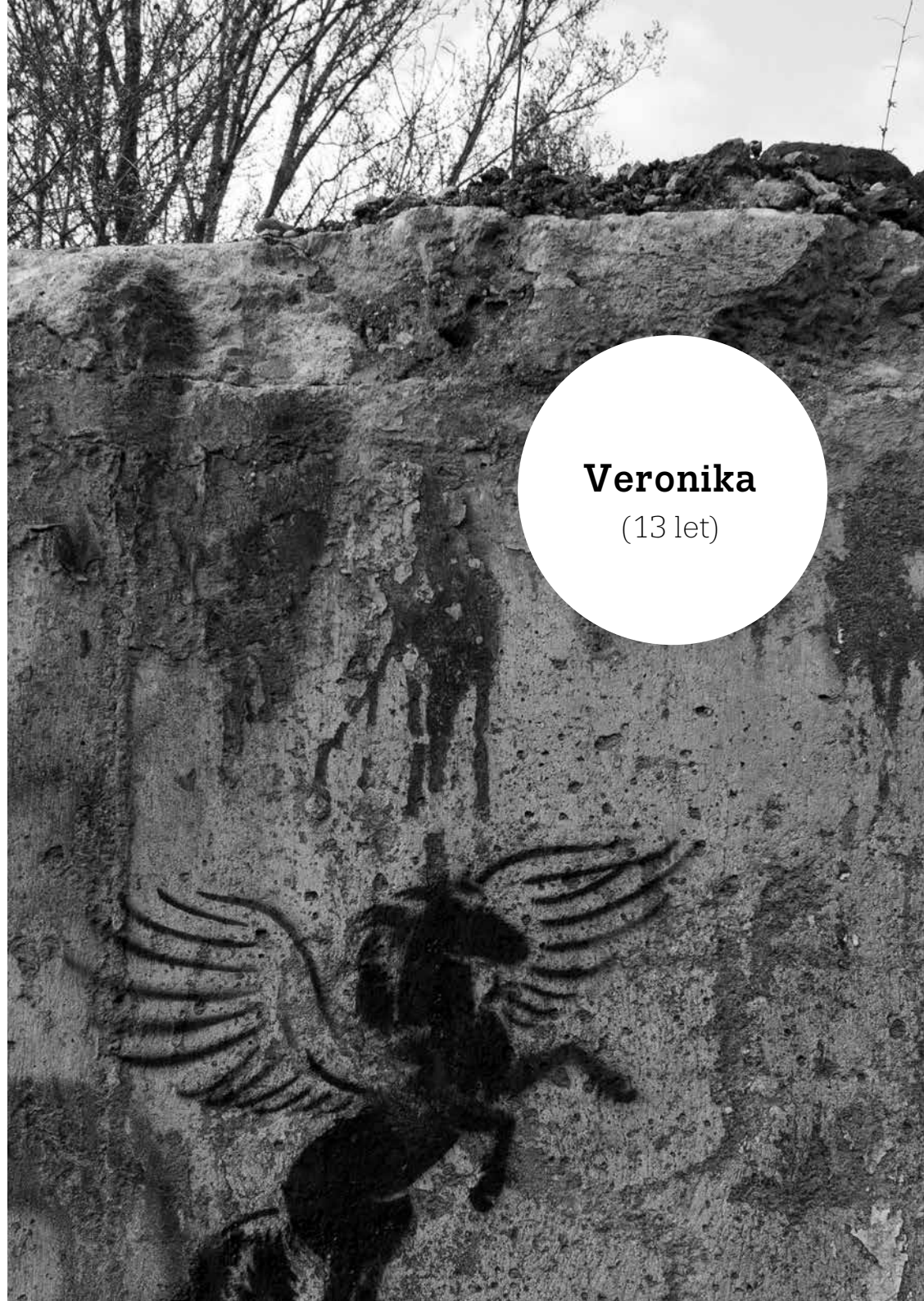
Život mě naučil jedno – není tak jednoduše, jak si člověk myslí!

Jsem rád tam, kde jsem a jak se říká, všude dobře, doma nej-líp!

Moje životní motto: Chceš něco, tak si to vezmi. Nechceš, tak neber.

Važte si prosím toho, kde jste a co máte!

Nick žije v dětském domově v Plesné

Veronika

(13 let)

No... Začala bych asi tím, že když mi byly asi dva roky, tak se rodiče rozvedli a já jsem do mých asi čtyř až pěti let vyrůstala s mamkou a bráchou v bytě s velkou zahradou. Když si mě začal brát táta na nějaký prázdniny, tak se všechno změnilo. Bydlela jsem pak s bráchou u babičky a dědy a u strejdy. Mamku jsem pak nějakou dobu neviděla. Takže jsem chodila do 1. třídy u babičky. Potom u babičky bydlela i mamka. Bylo to na vesnici, kde jsem měla hodně kamarádů, ale většina z nich tam dojížděla do školy a ve vesnici bydlelo asi jen osm dětí z naší třídy. Chodila jsem s nimi ven. V létě jsme jezdili na kole a v zimě na bobech. Mamka mě v polovině 1. třídy přihlásila na kroužek keramiky, protože jsem si vždycky ráda hrála s modelínou. Chodily tam ale jen starší děti, takže mi to vydrželo asi měsíc.

O letních prázdninách, když jsem měla jít do 2. třídy, se mamka přestěhovala do Český lípy. Tam jsme s bráchou (o sedm let starším) jezdili ob-víkend. Já jsem ten druhý víkend jezdila za tátou do Liberce. S kamarádkou z vesnice (s kterou se bavím ještě teď) jsme spolu byly pořád venku a strašně jsme si na sebe zvykly. Proto bylo těžký, když jsem se o letních prázdninách (když jsem šla do 3. třídy) přestěhovala za tátou do Liberce. U tatky jsem měla všechno. Svůj pokoj, kočky, psy, rybičky a křečky. Milovala jsem zvířata a nejvíc ze všeho koně. U tatky bydlela babička a děda (jeho rodiče). Jezdila jsem s nimi na výlety a po čase mě babička začala brát na koně a vozila mě na nich. Milovala jsem a pořád miluju ten pohled na svět z koňského hřbetu.

V 5. třídě jsem začala chodit do jezdeckého klubu, kde jsem byla od 15:00 do 19:00 h. Oblíbila jsem si tam kobylku jménem Dona. Měla 180 centimetrů v kohoutku a vyhrála jsem na ní i pár závodů.

Škola mi šla výborně, měla jsem skvělé známky, kamarády, všechno. Ten jeden rok jsem byla šťastná... Pak šla máma na soud a řekla tam, že k ní vůbec nechodím, ani na návštěvy, takže se rozhodlo, že budu mít střídavou péči po týdnu.

U mamky jsem měla hodně volnosti a i přesto, že jsem bývala týden u tatky, jsem se zapletla s partou, která dělala problémy. Časem jsem se změnila. Měla jsem špatný výsledky ve škole, poznámky za poznámkama, ale koně pro mě pořád byly na prvním místě. I když už jsem nechodila do klubu, pořád jsem se o koně zajímala.

Máma se potom strašně začala hádat s tátou a já jsem nevěděla, na čí straně být. Bydlela jsem pak u mámy s nevlastní o rok mladší ségrou. Začala jsem kouřit a pít.

Když mi bylo jedenáct, tak jsem jela s dvěma kamarádkama (se kterými už se nestýkám) do Hrádku nad Nisou. Původně jsme tam měly jen přespat, ale když jsme tam přijely a chtěly jsme si udělat něco k jídlu, našly jsme tam asi deset lahví vína... Byl to byt babičky jedné kamarádky, ale jela na týden do Egypta. Protože tam ta kamarádka vyrůstala, tak tam znala celkem dost lidí. Otevřeli jsme jedno víno a kámoška napsala asi čtyřem klukům, jestli přijdou... Byli tam tak do dvaceti minut. Donesli ještě pivo a vodku. Všichni šli do obývacího pokoje. Já jsem byla v koupelně. Poslouchala jsem smutný písničky (na sluchátkách) a pila víno. Když jsem ho dopila, došla jsem si pro další. Zase jsem si sedla na pračku a poslouchala písničky... Uběhlo asi deset až patnáct minut a já jsem si všimla žiletky, která byla položená na umyvadle. Pořezala jsem si celou ruku. Už jsem byla v koupelně celkem dlouho, tak jsem si utřela slzy, shrnula rukávy a šla za ostatními. Nikdo se na nic neptal, ale když jsem si sedla, začal mi vyzvánět telefon. Byla to mamka. V ten den, asi hodinu předtím než nám jel vlak, jsem se jí ptala, jestli bych mohla do toho Hrádku, ale její odpověď byla rychlá. Řekla, že ne. Máma věděla, že tam chci jet s těma dvěma kámoškama, a taky věděla, že to nejsou ty správné holky a že mají problémy, a právě proto mě tam nechtěla pustit... Nechala jsem telefon vyzvánět, dokud nepřestal. Pak jsem si ho vypnula. Bylo asi půl jedenáctý a zaslechli jsme, že někdo přijel. Byli to naši rodiče. Přijeli s přítelem mojí mámy, takže nás pak bylo v autě šest. Dali nám zákaz se spolu bavit a od té doby jsem byla i cel-

kem ráda, že jsem se s nimi nemohla vídět. Jsou sice teď doma, ale ony se nikdy nenapraví. Já mám možnost být jiná na rozdíl od nich.

Když skončil leden, odvezli mě ze školy do Diagnostického ústavu Liberec. Tam jsem byla dva měsíce a pak jsem jela do Dětského domova se školou Hamr na Jezeře. Tam jsem zůstala do konce školního roku. Pak jsem šla na první měsíc letních prázdnin k mamce a druhý k tátovi. U něj jsem zůstala, jenže na podmínce. Pak jsme se ale pohádali kvůli známám ve škole a já utekla k mámě. Ta měla bohužel zase svoje období, kdy pořád pila, ale i jinak jsme se ani moc nebavily.

Uběhlo pár měsíců a já jsem se zase zapletla do jiný party. Jeden pátek po škole mi napsali kámoši, jestli půjdu ven. Samozřejmě jsem to neodmítla. Koupili rum a vodku a já jsem vypila od každého půlku. Našel mě kamarád nevlastního táty, jak ležím na zastávce. Odvezl mě domů autem a máma zavolala záchranku. Se záchrankou přijeli i policajti a udělali mi dechovou zkoušku. Byla pozitivní a v žíle mi pak naměřili 1,8 promile. Probudila jsem se až ráno.

O týden později jsem začala chodit za školu. Ale ne kvůli nějaký partě. Když jsem byla za školou, tak jsem se jezdila podívat do Machnína na Donu. Vydržela jsem se na ní koukat celou věčnost.

Ale potom učitelka začala řešit neomluvené hodiny a 30. března 2016 mě odvezli sem do Kostomlat... Ale tady mi to pomohlo. Jezdím na dovolenky. Střídavě k mamce i tatškovi a v pololetí mám šanci jít na dlouhodobku. Táta doma postavil ohradu a stáj a až půjdu domů na tu dlouhodobku, koupí mi koně.

*Veronika žije ve výchovném ústavu
Kostomlaty pod Milešovkou*

**Magdaléna
Zemanová**

(48 let)

Bonus

Již po mnoho let sbíráme děti, na které jejich původní rodiny zapomněly, odložily je. Nedokázaly či nechtěly svůj život sdílet s jejich. A tak po vtisknutí jistoty v sebe sama tyto děti znovu ožívají v našich rodinách, které se spojily v pomyslný Sběrný dvůr...

Svět se odpradávná dělí na lovce a sběrače. Lovců je dost (taky odpradávná) a my jsme sběrači. Na pěstounském Sběrném dvoře se prohání tmavoocí caparti s pletí barvy mléčné čokolády, bystrý blondáček na vozíku, zrzek s našťvanou tváří, mladý klučina, kterému osud do vínku nenadělil končetiny, a přesto dokáže být veselý a spokojený, malý roztomilý skřítek s obrovskou plyšovou hruškou, kterou nikdy neodkládá, partička usměvavých pubertáků i ratolesti se zastřenou myslí. I pro ně každý den slunce vychází a zapadá. Nikomu rozdílnost nevadí a je to tak dobře.

Někdo sbírá známky, někdo motýly, my si vybrali děti. Tak jako moje stará kytara, které zrezivěly struny a vydala vždy falešný tón, v rukou mistra ožila, a když se natáhly nové struny (stejně nějaký čas ještě neladí), zvukem si nezadá s jakoukoliv novější.

Život na sběrném dvoře není lehký, ani pořád veselý. Taky se někdy něco nedaří, ale je to naše práce, naše láska, naše rodina. A lovce na Sběrném dvoře pěstounském nepotkáte.

Tak vzniklo seskupení Sběrný dvorek, vstupu volného, ducha svobodného, kde každý je členem podle toho, zda k nám cítí příslušnost. Pěstounské rodiny mnohohlavé i s jedním dítětem, páry veselé i nudné, podnikavci i lenoši.

Omezení se nekoná. Jen cít'a a hnidopich nemá mezi pěstouny místo, protože Anděly a Zázraky máme doma každý den.

obsah

Začalo to ráno: máma mě a bráchovi řekla ať se najíme...	7
Vzpomínky	10
Jmenuji se Světlana a jsem od malička po ústavech	17
Cesta do dětského domova	20
Jako malý sem utíkal z domu. Dostával sem za to od mamky, ale...	24
Zázrak z cizího břicha (výňatek)	26
Minulost, která bolí	30
Můj příběh ze života není moc příjemný...	34
Složitě dětství	38
Ahoj jsem Nick a povím vám můj příběh, proč jsem v dětském domově	42
No... Začala bych asi tím, že když mi byly asi dva roky...	51
Bonus	55

Editoři: Máša Bořkovcová a Markéta Hajská
Výtvarné zpracování: Františka Loubat
Obálka a grafická úprava: Františka Loubat
Jazykové korektury: Helena Kaftanová

Vydal spolek Ašta šmé roku 2017 jako svou 5. publikaci.
Vytiskla Tiskárna HRG s.r.o., Litomyšl, Svitavská 1203.
Vydání první. Počet stran 60.

ISBN 978-80-906587-8-3

Kniha vznikla v rámci projektu Hlasy ohrožených dětí, realizovaném spolkem Ašta šmé. Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska.